

BIULETYN

Akademii Obrony Narodowej

Kwartalnik nr 4(42) Rok IX ISSN 1642-0128

Pięć lat istnienia
Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP

Służby mundurowe na specjalnych warunkach

POLSKIE
TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ

Specjalne ubezpieczenia dla służb mundurowych **PTU MORO**

- komunikacyjne

CR, JAF, NNW, AWANTURY

- majątkowe

doroty i mieszkania, doroty leśne,
budynki sprzet gospodarki rolnej
oraz ubezpieczenie jachtów śródlądowych

- osobowe i turystyczne

nasręstwa niebezpiecznych wypadków,
koszty leczenia za granicą,
budynki podłogi, sprzet sportowy
oraz ubezpieczenie NNW członków
zadruż jachtów śródlądowych

www.ptu.pl

Od Redakcji

Droży Czytelnicy!

W bieżącym roku akademickim powitaliśmy w murach naszej uczelni więcej studentów niż w latach ubiegłych. To bardzo dobra wiadomość, że oferta edukacyjna Akademii cieszy się tak dużym zainteresowaniem. Problem stanowi jednak w dalszym ciągu trudna sytuacja finansowa uczelni. O tym jakie czekają nas zmiany opowiedział rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak w wywiadzie opublikowanym na s. 2 „Biuletynu AON”. Szczególne miejsce w ostatnim tegorocznym numerze zajął również materiał podsumowujący pięć lat funkcjonowania Centrum Szkolenia Obrony przed Bronią Masowego Rażenia w SZ RP. W dalszej części „Biuletynu AON” zapraszam do lektury relacji z przedsięwzięć, w których brali udział studenci, a także informacji o nowym składzie Uczelnianej Rady oraz Wydziałowych Rad Samorządu Studentów AON. Na temat planu działania nowego samorządu wypowiedział się przewodniczący URSS AON Daniel Mazurek (s. 26). W rubryce „Sport i rekreacja” chwalimy się naszymi sukcesami sportowymi, a było ich немало, m.in. srebrny medal w Mistrzostwach Świata w Akrobacji Szybowcowej zdobył Maciej Pospieszynski (rozmowa z medalistą na s. 34), trzecie miejsce w III Akademickich Mistrzostwach Polski na Celność Lądowania wywalczyła drużyna studentów AON, zaś mjr Mirosław Bembnowicz został mistrzem Warszawy w racketlonie. Zapraszam również do zapoznania się z zasadami rozgrywania bitew airsoftowych, o których opowiedział student I roku historii Michał Grabek (s. 39). Serdecznie polecam!

Ewa Cicinowska

Redaktor naczelna „Biuletynu AON”

Na okładce: pobieranie próbek materiałów skażonych promieniotwórczo, biologicznie i chemicznie.
Fot. Krzysztof Kopec.

Wywiad

Jakie czekają nas zmiany? Wywiad z rektorem-komendantem AON ... 2

Temat numeru

Pięć lat istnienia OPBMR w SZ RP 3

Wydarzenia

Konferencje naukowe 6

Nasi goście 10

Cooperation: Successful University of Defence presentation for Gaudeamus exhibition 13

Wyjazdy zagraniczne 14

Z obrad Senatu AON 14

Pożegnania 15

Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP – wydarzenia 16

Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów 17

Święto Akademii 20

Święto Niepodległości 20

Spotkanie Klubu Absolwentów ASG WP i AON 21

Z życia studentów

Inauguracja roku akademickiego 21

Wykłady otwarte prof. Piotra Sienkiewicza 23

Karta Uczelni Erasmusa dla AON 24

Stypendia m.st. Warszawy rozdane... 24

Nowy skład Samorządu Studentów AON 25

Nie chciałbym zawieść moich poprzedników i studentów – rozmowa z Danielem Mazurkiem – przewodniczącym URSS ... 26

Wybory do Rady Mieszkańców DS AON 27

Patrol 2009 28

Forum organizacji pozarządowych... 30

Zebrań KNS „Akademia Przedsiębiorczości” 30

Spotkania Koła Naukowego Studentów Logistyki 31

Wielkie Otrzęsiny Studentów AON... 31

Kultura

Koncerty w Klubie AON 32

Wielka Rewia Kawalerska 2009 32

Dziadek do orzechów 33

Sport i rekreacja

Nasz srebrny medalista – rozmowa z Maciejem Pospieszynskim ... 34

Trzecie miejsce reprezentacji AON w piłce nożnej 35

Turniej piłki siatkowej 35

III Akademickie Mistrzostwa Polski na Celność Lądowania ... 36

Mistrz Warszawy w racketlonie 37

46. Varsoviada 38

Airsoft to świetny sposób na spędzenie wolnego czasu – rozmowa z Michałem Grabkiem 39

Historia wojskowości

Walki wojsk państw Osi w Afryce Północnej 1941–1942. Cz. III

– Dariusz Ogórek 40

Osobowości

Porucznik Stanisław Latwis – Robert Wójcicki 42

By język był gętki...

Czar gwar – Andrzej Wajda 44

Prawo

Ubezpieczenie zdrowotne studentów i doktorantów 45

Wydawnictwa

IV Ogólnopolskie Forum Wojskowych Bibliotek i Ośrodków Informacji 46

Recenzja książki 47

Jakie czekają nas zmiany?

**Wywiad z rektorem-komendantem AON
gen. dyw. dr. inż. Romualdem Ratajczakiem**

Panie Generale, jak ocenia Pan obecną sytuację uczelni i jak będzie wyglądała przyszłość?

Dokonując oceny sytuacji, chciałbym przede wszystkim zwrócić uwagę na kwestię edukacji, która w mojej opinii zmierza w dobrym kierunku. Nie ulega wątpliwości, że w przyszłości Akademia powinna być uczelnią cywilno-wojskową, ponieważ w stosunku do potrzeb edukacyjnych Sił Zbrojnych RP, możliwości kształcenia AON są dużo większe. W tym celu otwierane są nowe kierunki oraz trwają prace nad stworzeniem kolejnych, oczywiście związanych z obszarem szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Celem na najbliższe miesiące jest uzyskanie przez uczelnię stabilności. Jeśli to osiągniemy, będzie możliwy jej rozwój.

Drugie zagadnienie, które chciałbym poruszyć, to sytuacja finansowa uczelni. I tutaj nie mam dobrych wiadomości, ponieważ jest ona w dalszym ciągu trudna. Wysokość dotacji otrzymanej w 2009 roku z MON była niewystarczająca, a restrukturyzacja – choć poprawiła kondycję finansową Akademii – to jednak nie uczyniła z niej uczelni samowystarczalnej. Potrzeba niestety trochę czasu na uzyskanie oczekiwanych rezultatów. W chwili obecnej tym bardziej trudno mówić o dynamicznym rozwoju AON-u. Oprócz rozszerzenia oferty edukacyjnej dla kandydatów cywilnych, która wiąże się z otrzymywaniem dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nadzieję budzą wymagania szkoleniowe związane z procesem profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP. Kształcenie wyższej kadry dowódczo-sztabowej odbywać się będzie w naszej uczelni, a w związku z tym pojawią się dodatkowe środki finansowe. Zidentyfikowane zostały również obszary, w których można pozyskać fundusze pomocowe z Unii Europejskiej, głównie w obrębie infrastruktury. Trudność w ich uzyskaniu polega jednak na braku środków własnych wymaganych do realizacji tych projektów.

A na czym obecnie oszczędzamy?

Oszczędzamy praktycznie na wszystkim. Wydatki są realizowane w ramach niezbędnego minimum, są to m.in. opłaty za energię elektryczną, konieczne przeglądy kominowe czy niewielkie remonty. Środki, które zarabiała Akademia, cały czas przeznaczane są na zmniejszenie deficytu budżetowego uczelni. Ta sytuacja wymaga zrozumienia i poniesienia pewnych indywidualnych wyrzeczeń przez każdego pracownika i studenta Akademii.

Jakie zmiany czekają pracowników i studentów Akademii?

Zmiany, które przewiduję, to przede wszystkim zwiększenie naboru studentów cywilnych. Zostało to już poczynione poprzez przyjęcie ponad 2000 osób na studia rozpoczynające się w październiku, a obecnie jest kontynuowane w rekrutacji zimowej. Staramy się w ten sposób pozyskać jak najwięcej kandydatów z rynku cywilnego. Jeśli zainteresowanie naszą ofertą będzie duże, możliwe, że rekrutacja w połowie roku akademickiego stanie się naszą stałą praktyką.

Jeśli zaś chodzi o zatrudnienie w Akademii, to nie przewiduję dalszych zwolnień pracowników cywilnych. Niektóre miejsca pracy, głównie stanowiska techniczno-zabezpieczające, w związku z określonymi potrzebami, zostały nawet przywrócone. Dodatkowo zatrudniliśmy również lektorów języków obcych. Muszę wyraźnie zaznaczyć, że każda decyzja o zwolnieniu czy też ponownym zatrudnieniu jest bardzo dokładnie przemyślana i przeanalizowana. Przynajmniej przez pewien czas niektóre zadania będą realizowane przez osoby zatrudniane na umowę-zlecenie lub umowę o dzieło, natomiast w miarę poprawy sytuacji finansowej liczba osób zatrudnianych na stałe będzie rosła. Podkreślam jednak, że w sposób kontrolowany i w odniesieniu do konkretnych stanowisk.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Ewa Ciunowicz

Biuletyn Akademii Obrony Narodowej

Redaktor naczelna: **Ewa Ciunowicz** tel./fax (022) 681-40-32,
e-mail: biuletyn@aon.edu.pl,
opracowanie graficzne, skład i łamanie: **Genowefa Majchrowska**,
Dariusz Łysio, fotografie: **Zdzisław Rutkowski**,
Wydawca: Akademia Obrony Narodowej.
Naświetlanie i druk: Wydawnictwo AON, zam. 825/09,
zamknięcie numeru: 20.11.2009 r., nakład: 500 egz.

Adres redakcji: Akademia Obrony Narodowej
00-910 Warszawa 72, al. gen. A. Chruściela 103, bud. 2.
Wydanie internetowe: www.aon.edu.pl.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów, adiacji oraz zmiany tytułów nadesłanych tekstów. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Teksty i fotografie zamieszczane są nieodpłatnie. Publikowane artykuły wyrażają indywidualne poglądy autorów; są sprawdzane przez system antyplagiatowy.

Pięć lat istnienia Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w SZ RP

W październiku minęło pięć lat od chwili otwarcia Centrum Szkolenia OPBMR w RP. Przez ten czas centrum, będące jednostką organizacyjną Akademii, wrosło na stałe w strukturę uczelni, wprowadzając do systemu dydaktycznego nowe formy doskonalenia zawodowego kadry Wojska Polskiego. Przy okazji tej rocznicy, warto przypomnieć genezę powstania centrum, zadania, które realizuje, oraz wymienić najważniejsze osiągnięcia.

Fot. Z. Rutkowski

Geneza

Idea powołania sieci wyspecjalizowanych ośrodków obrony przed bronią masowego rażenia zrodziła się w NATO z potrzeby przebudowy dotychczas funkcjonującego systemu OPBMR. W obliczu rosnącego zagrożenia terroryzmem i proliferacją broni masowego rażenia, w 1998 r. na forum Sojuszu Północnoatlantyckiego Stany Zjednoczone wystąpiły z propozycją założeń „Inicjatywy w sprawie obrony przed bronią masowego rażenia” (*Weapons of Mass Destruction Initiative*). Celem tego przedsięwzięcia było określenie warunków niezbędnych do podjęcia przez NATO¹ decyzji o wzmocnieniu zdolności sojuszu do przeciwdziałania proliferacji broni masowego rażenia oraz podjęcia zdecydowanych działań w celu zapobiegania możliwości jej użycia.

W ramach realizacji zapisów wspomnianej inicjatywy, w 2002 r. w Szefostwie OPBMR Generalnego Zarządu Wsparcia (P7) SG WP zapoczątkowano prace koncepcyjne, dotyczące utworzenia Centrum Szkolenia OPBMR SZ RP. Warto zwrócić uwagę na to, iż uruchomienie i przygoto-

wanie do działania centrum było jednym z ośmiu kluczowych przedsięwzięć, realizowanych w ramach planu współpracy polsko-amerykańskiej grupy roboczej ds. bezpieczeństwa. Koncepcja utworzenia centrum została zaprezentowana na posiedzeniu tejże grupy w grudniu 2002 r. Należy jednocześnie pamiętać, iż CSOPBMR jest tworem narodowym, finansowanym w całości z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej.

Rola i zadania centrum

Podstawowymi dokumentami określającymi zadania, podległość i strukturę organizacyjną centrum są: Zarządzenie Nr 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dn. 30.05.2003 r. w sprawie utworzenia w Akademii Obrony Narodowej Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Statut oraz etat Akademii Obrony Narodowej.

Uroczyste otwarcie centrum nastąpiło 5 października 2004 r. Należy podkreślić, iż wyjściową obsadę centrum stanowiło pięć osób. Po rocznym funkcjonowaniu centrum, rektor-komendant Akademii, przy aprobachie Senatu AON, złożył wniosek o zmiany etatowe, zwiększając stan osobowy o stanowiska adiunkta i asystenta. Po trzech latach działalność centrum została poddana ocenie SG WP. Stwierdzono, że w analizowanym okresie centrum wpisało się jako ważny moduł systemu obrony przed bronią masowego rażenia w Siłach Zbrojnych RP oraz NATO.

W związku z nowymi wyzwaniami oraz potrzebami Sił Zbrojnych RP, w zakresie pilnego opracowania dokumentów normatywnych oraz zapewnienia możliwości rozwijania działalności o charakterze naukowo-dydaktycznym, szef Sztabu Generalnego WP przedstawił ministrowi obrony narodowej propozycję wprowadzenia stosownych zmian strukturalno-organizacyjnych w CSOPBMR, jednocześnie utrzymując zasady funkcjonowania centrum, w tym nadzór szefa SG WP.

Obecnie w skład centrum wchodzi: Zakład Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia oraz Zakład Analiz i Doktryn. Do głównych zadań realizowanych przez centrum należą:

- planowanie, organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych z zakresu OPBMR na wszyst-

kich poziomach i kierunkach studiów prowadzonych w AON;

- organizowanie i prowadzenie szkolenia kursowego dla kierowniczych kadr cywilnych i wojskowych MON oraz kadry zawodowej i pracowników wojska Sił Zbrojnych RP, a także kadr administracji rządowej i samorządowej RP;
- współuczestniczenie w opracowywaniu wydawnictw i publikacji dotyczących OPBMR;
- udział w opracowaniu projektów dokumentów w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu szkolenia z OPBMR w SZ RP;
- prowadzenie bieżących analiz i ocen w zakresie przygotowania kadry zawodowej systemu OPBMR;
- utrzymywanie współpracy z odpowiednimi agendami i grupami roboczymi NATO i UE oraz współpracy dwustronnej w obszarze zainteresowania centrum;
- prowadzenie prac naukowo-badawczych z uwzględnieniem potrzeb systemu OPBMR;
- współpraca z instytucjami resortowymi i pozaresortowymi podejmującymi problematykę OPBMR;
- współpraca z agendami i grupami roboczymi NATO oraz UE w zakresie OPBMR.

Działalność CSOPBMR

Podsumowując dotychczasową działalność centrum należy wspomnieć m.in. o aktywności dydaktycznej pracowników centrum, realizowanej we współpracy ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi uczelni. Do istotnych zadań centrum, obok wkładu w proces kształcenia na studiach I i II stopnia oraz studiach podyplomowych, należy organizacja i prowadzenie kursów i szkoleń specjalistycznych. W latach 2005–2009 odbyło się ich 50, a uczestniczyło w nich aż 780 osób. Kursy przeznaczone są dla kierowniczych kadr cywilnych i wojskowych MON, kadry zawodowej i pracowników wojska oraz kadr administracji rządowej i samorządowej RP. Natomiast szkolenia organizowane są na zapotrzebowanie instytucji cywilnych, m.in. Polskich Linii Lotniczych LOT, Państwowej Agencji Atomistyki czy też Instytutu Przemysłu Organicznego. Należy podkreślić, iż centrum, jako jedyny ośrodek w SZ RP, posiada uprawnienia nadane przez preza Państwowej Agencji Atomistyki do prowadzenia kursów specjalistycznych niezbędnych do uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej

Fot. K. Kopeć

(IOR-1). Wybrane kursy, realizowane przez pracowników centrum, wpisane są do „Planu Pracy Sojuszu Euroatlantyckiego” jako przedsięwzięcia akredytowane przez NATO.

Działalność naukowo-badawczą centrum realizuje w ścisłej współpracy z wydziałami AON. Do zrealizowanych projektów należy zaliczyć m.in. pracę naukowo-badawczą pk. „WISŁA”. Przedstawiciele centrum corocznie biorą udział w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, aktywnie uczestniczą w Ogólnopolskim Forum Ratownictwa (Inowrocław) oraz konferencji poświęconej ochronie przed bioterroryzmem (Puławy, Lublin). Centrum samodzielnie organizuje i prowadzi seminaria naukowe oraz warsztaty. Zrealizowane tematy spotkań w obszarze zainteresowania centrum to: „Kierunki zmian w szkoleniu z OPBMR w świetle wymagań sojuszniczych oraz doświadczeń z prowadzonych operacji”, czy też „OPBMR – 2030”. Ponadto prowadzone są seminaria o charakterze międzynarodowym. Do takich należy zaliczyć seminarium polsko-fińskie, poświęcone nowym rozwiązaniom technologicznym w sprzęcie OPBMR, oraz seminarium z udziałem ekspertów NATO, podejmujące tematykę rozpoznania, unieszkodliwiania i utylizacji improwi-

Fot. K. Kopeć

zowanych ładunków wybuchowych zawierających substancje chemiczne, biologiczne i promieniotwórcze. Kadra centrum może poszczycić się opracowaniem publikacji wspierających proces dydaktyczny uczelni, a także udziałem w tworzeniu dokumentów normujących funkcjonowanie systemu OPBMR, w tym koncepcji Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania. Najnowszym, a zarówno jednym z ważniejszych osiągnięć zespołu centrum, jest powierzenie mu funkcji narodowego koordynatora fazy wstępnej doraźnego programu kategorii B Europejskiej Agencji Obrony w zakresie zwiększenia zdolności rozpoznania i identyfikacji skażeń biologicznych – *BIO EDEP PREP*.

Centrum, prowadząc ożywioną współpracę zagraniczną, kreuje i wdraża w Siłach Zbrojnych RP nowe kierunki szkolenia z OPBMR. Liczącym się na arenie międzynarodowej, a jednocześnie pionierskim w Polsce, był kurs rozpoznania improwizowanych ładunków wybuchowych zawierających środki promieniotwórcze, chemiczne i biologiczne (tzw. CBRN/EOD), który został opracowany i przeprowadzony we współpracy z Centralnym Biurem Śledczym. Warte uwagi jest również zorganizowane zgodnie ze standardami NATO (SIBCRA) szkolenie dla zespołów pobierania prób materiałów skażonych promieniotwórczo, biologicznie i chemicznie.

Mając na uwadze zadania stojące przed jednostkami wydzielanymi do Sił Odpowiedzi NATO (SON) przygotowano i przeprowadzono kursy (podstawowy i doskonalący) dla sztabu wielonarodowego batalionu OPBMR SON. Przygotowanie polskiego komponentu zakończone zostało, przygotowanym we współpracy z CSiKGW, ćwiczeniem wspomaganym komputerowo pk. „Proton 2008”. Ponadto centrum stanowiło komórkę ramową do utworzenia i przygotowania Połączonego Zespołu Oceny Skażeń 12. Zestawu SON, w skład którego weszli przedstawiciele: Polski, Czech i Węgier. Powyższy zespół, którego trzon stanowiła kadra centrum, przeszedł certyfikację międzynarodową podczas ćwiczenia pk. „Steadfast Joiner 2008” na Korsyce, uzyskując jako jeden z nielicznych ocenę *excellent*. Uczestniczył on również w ćwiczeniu pk. „Steadfast Joiner 2009”, sprawdzającym nową koncepcję funkcjonowania struktury dowodzenia NATO szczebla operacyjnego.

Ponadto centrum aktywnie uczestniczyło w przygotowaniu i realizacji ćwiczeń międzynarodowych takich jak: „Joint Assistance” (Ukraina),

„CBRN Crises Management Exercise” (Polska) oraz w pokazie zdolności NATO w dziedzinie OPBMR (Belgia). Bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu centrum odgrywa współpraca z uznanymi ośrodkami, mającymi istotny wpływ na obronę przed bronią masowego rażenia w kraju jak i za granicą. Istotne miejsce zajmują kontakty integracyjne z NATO i UE, przejawiające się we współpracy z instytucjami i grupami NATO ds. proliferacji broni masowego rażenia, OPBMR, szkolenia oraz standaryzacji. Dwie ostatnie mają szczególne znaczenie dla centrum, ponieważ sprawują funkcje koordynacyjne dla podejmowanych w siłach zbrojnych działań w obszarze standaryzacji i szkolenia z OPBMR. Oprócz tego rozwijane są kontakty bilateralne głównie ze szkołami (ośrodkami) CBRN armii: USA, Niemiec, Włoch, Belgii oraz Ukrainy. Szczególne więzi utrzymywane są z Europejską Agencją Obrony, co bezpośrednio wspiera proces realizacji programu BIO EDEP.

W ciągu pięciu lat istnienia, centrum realizowało postawione zadania na wysokim poziomie merytorycznym i organizacyjnym. Część kursów, seminariów i ćwiczeń, w celu właściwego przygotowania oficerów Sił Zbrojnych RP do realizacji zadań poza granicami kraju, prowadzona była w języku angielskim. W przedsięwzięciach tych uczestniczyli również oficerowie z państw NATO i programu PdP. Współpraca z odpowiednimi agendami NATO i UE pozwoliła na wymianę informacji oraz umożliwiła korzystanie z wiedzy i doświadczeń sojuszników.

plk dypl. Leszek Słomka

1. Szczyt Waszyngtoński, 1999 r.

Konferencje naukowe

Nowa koncepcja strategiczna sojuszu wobec zagrożeń XXI w.

2 listopada 2009 r. w Akademii Obrony Narodowej odbyła się konferencja naukowa pod honorowym patronatem ministra obrony narodowej nt. *Nowa koncepcja strategiczna sojuszu wobec zagrożeń XXI wieku*. Konferencja została zorganizowana przez AON we współpracy ze Stowarzyszeniem Euro-Atlantyckim. Celem obrad była identyfikacja pożądanych kierunków zmian założeń funkcjonowania NATO w środowisku bezpieczeństwa XXI wieku.

Konferencję otworzył rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak, który powitał zgromadzonych gości, m.in. podsekretarza stanu ds. polityki obronnej Stanisława Jerzego Komorowskiego, szefa Sztabu Generalnego WP gen. dr. Franciszka Gągora, zastępcę szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego Witolda Waszczykowski, dyrektora generalnego MON Jacka Olbrychta, prof. dr. hab. Adama Daniela Rotfelda, a także panelistów, dowódców rodzajów sił zbrojnych, przedstawicieli Kancelarii Prezesa RM, Ministerstwa Spraw Zagranicznych i innych instytucji rządowych, przedstawicieli firmy Bumar sp. z o.o., Przemysłowego Centrum Optyki S.A. oraz attaché obrony państw akredytowanych w naszym kraju, a także szerokie grono osób, dla których problematyka bezpieczeństwa jest przedmiotem codziennej pracy.

Na wstępie obrad gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak powiedział m.in. że stopniowa dezaktualizacja i rosnąca nieadekwatność obowiązującej

koncepcji strategicznej spowodowała potrzebę opracowania nowych zapisów. Rozpoczynając prace nad nową koncepcją strategiczną, NATO poddaje się trudnemu testowi wewnętrznej spójności i dojście do uzgodnionych wspólnie zapisów może doprowadzić do ujawnienia linii podziałów wewnątrz sojuszu.

Minister obrony narodowej Bogdan Klich, który nie mógł przybyć na konferencję, w zarejestrowanym wcześniej wystąpieniu podkreślił, iż podstawowe założenia doktrynalne Sojuszu Północnoatlantyckiego powinny być dostosowane do współczesnych wyzwań. Jego zdaniem rozważenia wymaga głównie sposób utrzymania najsilniejszej broni, którą dysponuje sojusz, a mianowicie kolektywnej obrony, a także strategia reagowania kryzysowego i zaangażowanie NATO w misje stabilizacyjne czy też relacje z Unią Europejską i Rosją. W nowym dokumencie powinna znaleźć się odpowiedź na pytanie jak NATO ma wyglądać w przyszłości.

W problematykę konferencji zgromadzonych wprowadził prof. dr. hab. Adam Daniel Rotfeld – były szef MSZ, jeden z dwunastu członków Grupy Mędrców, powołanej przez sekretarza generalnego sojuszu Andersa Fogha Rasmussena, która ma za zadanie przygotowanie projektu *Nowej koncepcji strategicznej NATO*. Prof. Rotfeld zaznaczył, że sojusz nie wymaga radykalnych przebudowań, jednak zastanowić się należy nad kwestiami: rozszerzania NATO, ułożenia stosunków między sojuszem a Unią Europejską, a także między NATO a Rosją. Podkreślił jak duże znaczenie dla Polski ma artykuł 5 traktatu waszyngtońskiego, mówiący o podstawowym zadaniu sojuszu, czyli obronie terytorium państw członkowskich. Środowisko bezpieczeństwa uległo znacznej przemianie w ciągu ostatnich dziesięciu lat, dlatego, jego zdaniem, przy opracowywaniu dokumentu należy wziąć pod uwagę takie czynniki jak: terroryzm, proliferacja broni masowego rażenia, czy cyberataki.

Moderatorem pierwszego panelu konferencji nt. *NATO we współczesnym świecie* był podsekretarz stanu ds. polityki obronnej Stanisław Jerzy Komorowski.

Pierwszy wystąpił ambasador dr Jerzy Maria Nowak, który mówił na temat zmian w systemie geopolitycznym i nowego układu sił w Europie w drugiej dekadzie XXI wieku, a także roli potęg wschodzących i ich rywalizacji. Dokonał oceny ogólnej sytuacji strategicznej w świecie, a także omówił rolę Polski w zmieniającym się układzie.

Minister Janusz Onyszkiewicz poruszył temat dalszego rozszerzania NATO, perspektyw programów partnerskich oraz współpracy. W swoim wystąpieniu starał się m.in. odpowiedzieć na pytania: czym jest NATO jako organizacja zbiorowej obrony oraz czy nowe państwa wchodzące do NATO zwiększą bezpieczeństwo krajów członkowskich.

Kolejny prelegent prof. dr hab. Stanisław Parzymies zaprezentował referat nt. *USA, UE i NATO – pomiędzy kooperacją a konkurencją*. W swoim wystąpieniu przypominał porozumienia, które zostały zawarte między USA a UE w innych dziedzinach niż wojskowa, a także omówił kwestię konkurencji w obszarze obrony europejskiej.

Drugi panel nt. *Transformacja sił zbrojnych NATO w świetle wyzwań XXI wieku* moderował szef SG WP gen. dr Franciszek Gągor.

Pierwszy mówca prof. dr hab. Jacek Pawłowski w swoim referacie przypominał dotychczasowe inicjatywy NATO, omówił prognozowane warunki bezpieczeństwa globalnego, a także zdolności wojskowe i niemilitarne sojuszu.

Gen. bryg. dr Stefan Czumur przedstawił referat nt. *Pożądanee kierunki transformacji SZ NATO*. W wystąpieniu mówca zaprezentował: główne

„napędy” i cele transformacji Sił Zbrojnych NATO, ekspedycyjność i wymagania operacji artykułu piątego, zagadnienie konwencjonalnego odstraszania, w tym niezbędne narzędzia i procedury, a także rolę sił zbrojnych wobec zagrożeń kompleksowych oraz wnioski dla Polski.

O dylematach zarządzania i dowodzenia Sił Zbrojnych NATO w dalszej części konferencji mówił gen. broni dr Mieczysław Bieniek. Prelegent m.in. podał przyczyny zmian struktury dowodzenia oraz zaprezentował jej elementy.

Moderatorem trzeciego panelu nt. *NATO jako gwarant bezpieczeństwa światowego w XXI wieku?* był ambasador Adam Kobieracki – dyrektor Departamentu Polityki Bezpieczeństwa MSZ.

Temat: *NATO jako organizacja bezpieczeństwa czy sojusz polityczno-wojskowy? Nowa rola NATO w świecie*, podjął dr Andrzej Karkoszka. Zdaniem prelegenta brak wspólnie wypracowanych założeń funkcjonowania sojuszu jest jednoznaczne z brakiem jasności co do koncepcji samoobrony, a tym samym utratą wiarygodności NATO. Prace nad tym dokumentem są konieczne ze względu na odnowienie wspólnej woli politycznej sojuszu.

W dalszej części konferencji wystąpił prof. dr hab. Stanisław Koziej, który odniósł się do podstawy państw Europy Środkowej i Wschodniej wobec perspektywy zmian w NATO. Podzielił się również swoimi przemyśleniami na temat współpracy NATO z Rosją oraz udziału sojuszu w „misji stabilizacyjnej” w Afganistanie.

Z referatem na temat stosunków NATO z krajami partnerskimi oraz organizacjami bezpieczeństwa wystąpił Marcin Kaźmierski, który m.in. pokusił się o ocenę stosunków NATO–Rosja oraz NATO–UE.

Podsumowując obrady gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak powiedział, iż *Nowa koncepcja strategiczna NATO* powinna rozwiązać m.in. takie problemy jak: zróżnicowane postrzeganie zagrożenia przez kraje sojuszu, charakter relacji z Rosją, niejednolite podejście do rozszerzania NATO czy też kwestię zaangażowania Sojuszu Północnoatlantyckiego w Afganistanie.

Ewa Ciunowicz

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

II Zjazd Geopolityków Polskich

W dniach 23–24 października 2009 r. w Akademii Obrony Narodowej odbył się II Zjazd Geopolityków Polskich – konferencja naukowa. Organizatorem tego przedsięwzięcia był Instytut Geopolityki, natomiast współorganizatorami: Akademia Obrony Narodowej i Polskie Towarzystwo Geopolityczne. Główny wysiłek merytoryczny przygotowania przedsięwzięcia ze strony AON realizowała Katedra Strategii i Geostrategii Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego.

Konferencja miała charakter interdyscyplinarny, skupiający rozważania prowadzone na gruncie geopolityki w jej szerokim rozumieniu, a więc dotyczyło następujących kwestii: geostrategii, geoeconomii, geohistorii, metodologii geopolityki i globalistyki.

Głównym celem zjazdu było przedstawienie dorobku wiodących ośrodków myśli geopolitycznej w Polsce, w kontekście wspierania dalszego rozwoju geopolityki na gruncie naukowym. Szczególnym przesłaniem była więc wymiana myśli, między ośrodkami naukowymi i rozwijanie geopolityki „akademickiej”.

W omawianym przedsięwzięciu wzięło udział łącznie 117 uczestników, reprezentujących m.in. Polską Akademię Nauk, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, Dolnośląski Ośrodek Studiów Strategicznych, Dom Kaukaski, Europejskie Centrum Analiz Geopolitycznych, Fundację im. Kazimierza Pułaskiego, Fundację Odyseum, Akademię Obrony Narodowej, Instytut Geopolityki i Polskie Towarzystwo Geopolityczne.

W pierwszym dniu konferencji obrady otworzył prorektor ds. naukowych AON prof. nadzw. dr hab. Stanisław Zajas. Prezentacji struktur naukowo-dydaktycznych AON i dorobku Katedry Strategii i Geostrategii w dziedzinie geopolityki i geostrategii dokonał ppłk dr Adam Brzozowski, natomiast działalność Instytutu Geopolityki i Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego przedstawili prezes Leszek Sykuliński i dr Radosław Domke.

W problematykę przedsięwzięcia wprowadziły zgromadzonych referaty programowe: prof.

Fot. A. Łaszczuk

dr. hab. Juliana Skrzypa (AON) – *Geopolityka wczoraj, dzisiaj i jutro* oraz dr. hab. Leszka Moczulskiego (PAN) – *Geopolityka: zalety i niebezpieczeństwa*. Kluczowa teza znanego autora pozycji „Geopolityka – potęga w czasie i przestrzeni” brzmiała: *zagrożeniem dla geopolityki jest polityka*. Wygłoszone treści wzbudziły żywą reakcję wśród uczestników obrad i stanowiły kanwę rozważań podjętych w toku interesującej debaty pt. *Geopolityka a bezpieczeństwo Państwa Polskiego* (moderator: płk dr hab. Dariusz Kozerański) oraz dyskusji o przyszłości polskiej geopolityki „akademickiej”. Debata koncentrowała się wokół tematów zaproponowanych przez moderatora i uczestników: *Globalny kontekst bezpieczeństwa – wizje i koncepcje geopolityczne; Euroatlantyczny kontekst bezpieczeństwa – wizje i koncepcje geopolityczne a bezpieczeństwo Polski oraz Środkowoeuropejski kontekst bezpieczeństwa – wizje i koncepcje geostrategiczne*. Wypowiedziało się w jej ramach wielu uczestników, przedstawiając czasem polemiczne treści, m.in. prof. dr hab. Tadeusz Marczał (Uniwersytet Wrocławski) – o zagrożeniach wypływających z trójkąta Paryż-Berlin-Moskwa, red. Michałowski – koncentrujący się na geopolityce rurociągów, płk dr Zbigniew Lach – geopolityczny wymiar „tarczy antyrakietowej” oraz ważność środkowoeuropejskiego regionu geostrategicznego dla bezpieczeństwa Polski; dr hab. Józef Marczał ekspresyjnie przedstawił swój pogląd na temat zadań stojących przed geopolityką Polską. W dalszej części spotkania na miejsce przyszłorocznego – III Zjazdu Geopolityków Polskich, został wybrany Wrocław.

Fot. Z. Rutkowski

W drugim dniu konferencji obrady toczyły się w trzech sekcjach tematycznych: myśli geopolitycznej (moderator: dr Robert Potocki), metodologii geopolityki (moderator: Leszek Sykulski) oraz geostrategii (moderator: płk dr Ryszard Niedźwiecki), w trakcie których przedstawiono abstrakty zgłoszonych referatów i prezentacje, natomiast całość materiałów zostanie opublikowana nakładem Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego i Instytutu Geopolityki w 2010 r.

Podczas zjazdu zostały wybrane nowe władze Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego. Prezesem PTG został dr Radosław Domke, natomiast wice-

prezesami: dr hab. Leszek Moczulski oraz prof. dr hab. Julian Skrzyp. W skład Zarządu PTG weszli także: prof. dr hab. Tadeusz Marczak, prof. dr hab. Mirosław Sułek, dr Grzegorz Tokarz i Leszek Sykulski (sekretarz). Godność honorowego prezesa PTG została przyznana dr hab. Leszkowi Moczulskiemu.

W drugim dniu obrad odbyła się także dyskusja panelowa pt. *Ontologia i epistemologia paradygmatu geopolitycznego. Perspektywy rozwoju obszaru badawczego teorii i metodologii geopolityki* (moderator: dr Radosław Domke). Szczególną aktywność podczas wymiany poglądów w tym panelu przejawili pracownicy Zakładu Geostrategii i Geografii.

W czasie konferencji stoiska z licznymi pozycjami bibliograficznymi wystawiły: Wydawnictwo Naukowe PWN, Dom Wydawniczy Bellona, Wydawnictwo Adam Marszałek, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Drukarnia Remigraf oraz Drukarnia Ars Libri. Uczestnicy przedsięwzięcia mieli możliwość nabycia najnowszych na naszym rynku książek, dotyczących m.in. geopolityki i geostrategii.

płk dr Zbigniew Lach

Wideokonferencja w AON

W dniach 21–22 października 2009 r. w Akademii Obrony Narodowej odbyła się międzynarodowa wideokonferencja nt. *New Challenges, Better Capabilities*, zorganizowana przez krajowe Stowarzyszenia Euro-Atlantyckie oraz AON.

Przedsięwzięcie było realizowane w stolicach państw Grupy Wyszehradzkiej: Bratysławie, Pradze, Budapeszcie oraz Warszawie, i towarzyszyło nieformalnemu spotkaniu ministrów obrony państw NATO w Bratysławie (Informal NATO Defence Ministers Meeting in Bratislava).

W obradach m.in. wzięli udział: minister obrony narodowej Łotwy Imants Liegis, minister obrony narodowej Estonii Jaak Aaviksoo, doradca prezydenta Rosji D. Medvedeva Igor Yurgens, naczelny dowódca Połączonych Sił Zbrojnych NATO w Europie – SHAPE adm. James G. Stavridis, dyrektor Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

w Tallinie płk Ilmar Tamm, przewodniczący Polskiego Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego Janusz Onyszkiewicz, a także wielu znanych ekspertów.

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonali: przewodniczący słowackiego Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego Rastislav Kaczer, minister obrony narodowej Słowacji Jaroslav Baszka, minister spraw zagranicznych Słowacji Mirosław Lajczak oraz asystent sekretarza generalnego NATO ds. dyplomacji

publicznej Jean-Francois Bureau. W Akademii Obrony Narodowej obrady otworzyli: gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak oraz dr Andrzej Karkoszka.

W trakcie pierwszego dnia konferencji debatowano nad bezpieczeństwem międzynarodowym, relacjami NATO-UE z Rosją oraz nowymi wyzwaniem dla NATO.

Drugiego dnia obrad wystąpił sekretarz generalny NATO Anders Fogh Rasmussen, który podjął temat przyszłości Sojuszu Północnoatlantyckiego. W dalszej części konferencji dyskutowano o założeniach *Nowej koncepcji strategicznej NATO*, transformacji Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz

wpływu kryzysu gospodarczego na budżety obronne państw NATO. Głos zabrali m.in. asystent sekretarza obrony USA ds. bezpieczeństwa międzynarodowego ambasador Alexander Vershbow, minister obrony narodowej Słowenii Ljubica Jelusicz oraz minister obrony narodowej Holandii Eimert van Middelkoop, dyrektor ds. planowania w biurze sekretarza generalnego Jamie Shea, dyrektor ds. programowych Atlantic Council of the US Damon Wilson oraz dyrektor Oddziału ds. Badań Naukowych – NATO Defence College w Rzymie Karl-Heinz Kamp.

Więcej informacji na stronie internetowej: <http://www.ata-sac.org>.

Red.

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

Nasi goście

Akademia Obrony Narodowej gościła:

- przedstawicieli warsztatów roboczych NATO – Russia Council Airspace Cooperation Initiative, nt. *bezpieczeństwo w ruchu lotniczym* (24 września),

- delegatów z Akademii Obrony Narodowej Japonii. W składzie delegacji znaleźli się: prezydent uczelni Makoto Iokibe oraz wiceadmirał rez. Fumio Ota. Goście poznali zadania realizowane przez wydziały akademickie (WBN i WZiD) oraz zwiedzili Centrum Symulacji i Komputerowych Gier Wojennych i Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP (13 października),

- generalnego inspektora Bundeswehry gen. Wolfganga Schneiderhana (na zdjęciu na s. 11 u góry), który wygłosił wykład nt. *Perspectives of the Euro-Atlantic Partnership – the role of NATO & EU within the Comprehensive Approach* (14 października),

- delegatów z Akademii Wojskowej Litwy, pod przewodnictwem prof. dr. Valdas Rakutisa, któremu towarzyszyli: prof. dr. Audrone Petrauskaitė oraz Aurika Duobiene. Goście zostali z tradycjami, strukturą oraz z charakterystyką działalności dydaktycznej i naukowej AON, a także z uwarunkowaniami wynikającymi z systemu edukacyjnego w Polsce (15 października),

- słuchaczy kursu Sztabu Generalnego z Uniwersytetu Obrony w Brnie – podróż studyjna (19–23 października),

- przedstawicieli pięciu państw: Austrii – zastępcę komendanta Akademii Obrony Narodowej z Wiednia gen. bryg. Rene Segura-Cabanaca, Serbii – komendanta Akademii Wojskowej z Belgradu gen. bryg. Mladena Vurunę oraz komendanta Szkoły Obrony Narodowej AW płk. Miloljuba Sretenovicia, Estonii – komendanta Bałtyckiej Akademii Obrony z Tartu gen. bryg. Gundarsa Abolsa oraz dziekana w BAO ppłk. rez. dr. Jamesa Sterlinga Coruma, Czech – rektora Uniwersytetu Obrony z Brna gen. bryg. rez. prof. Rudolfa Urbana oraz prorektora ds. współpracy zagranicznej UO płk. inż. Jaroslava Pruchę, Rumunii – zastępcę rektora Uniwersytetu Obrony Narodowej „Karola I” z Bukaresztu gen. bryg. prof. univ. dr. Floriana Rapana, w ramach konferencji Środkowoeuropejskiego Forum Edukacji Wojskowej, tzw. Forum z Puli – ang. Central European Forum on Military Education – CEFME (20–21 października).

- nowo akredytowanego attaché obrony Pakistanu (ze stałą siedzibą przy Ambasadzie Pakistanu w Berlinie) gen. bryg. Raję Rizwana Alego Haiera (27 października),

- delegatów z Akademii Obrony Narodowej Niderlandów w ramach podróży studyjnej. Goście uczestniczyli w sesji informacyjnej, w trakcie której przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Obrony Narodowej mówili na temat najistotniejszych kwestii z obszaru bezpieczeństwa i polityki obronnej Polski (28–29 października),

- przedstawiciela Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża (International Committee of the Red Cross – ICRC) – z siedzibą w Belgradzie w Serbii – Zarwana Raniero Owsię, który wygłosił wykład na temat istoty i charakteru MKCK (28 października),

- delegatów z Ukrainy – szefa OPBMR SZ Ukrainy gen. bryg. Viktora Korobkę, starszego oficera Oddziału Planowania Zabezpieczenia OPBMR ppłk. Igora Bezmilova oraz szefa Oddziału Zbioru i Obróbki Informacji kpt. Olega Polijenka (na zdjęciu po prawej u góry), którzy wzięli udział w spotkaniu nt. *Rola, zadania oraz możliwości szkoleniowe Centrum Szkolenia OPBMR* (30 października),

- delegatów z Uniwersytetu Obrony w Malezji w składzie: komendant Dato' Pahlawan Hj Zainal Abidin, zastępca komendanta prof. dr Tengku Mohd bin Tengku Sembok, szef szkolenia gen. bryg. Dato' Amir bin Hashim oraz szef ds. współpracy Dato' Jesbil Singh, w celu zapoznania z profilem działalności dydaktycznej i szkoleniowej AON oraz nawiązania współpracy (3–6 listopada).

- delegatów z Izraela, pod przewodnictwem dyrektora Departamentu Europejskiego Ministerstwa Obrony Izraela Jacoba Laora, w celu zapoznania się z rolą i zadaniami Akademii w systemie wyższego szkolnictwa wojskowego w Polsce. W skład delegacji weszli: attaché obrony przy Ambasadzie Izraela w Polsce płk Yuval Bazak, dyrektor Oddziału Europejskiego Departamentu Badań i Wdrożeń Ministerstwa Obrony Izraela Nahman Sover oraz oficer sekcji europejskiej Misji Łącznikowej Izraelskich Sił Obronnych por. Yoray Lahav-Hertzanu (18 listopada).

Red.

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

Cooperation Successful University of Defence presentation for Gaudeamus exhibition

University of Defence at Gauamus exhibition

Held by the Brno Exhibition Centre on 20 till 23 October 2009, the XVI International Education and Lifelong Learning Exhibition named Gaudeamus offered the scale of 208 exhibitors out of which 163 represented universities or independent faculties including the University of Defence. It attracted a lot of interest with the display as well as the supporting programme.

University of Defence won the second place in the display contest organised for the first time this year. The contest committee consisted of students who compared display design, presentation standard, information comprehensibility and visitors' interest. The imaginary silver medal among twenty-two competing schools the University received at the exhibition formal dinner launched in Brno VUT Centre on 21 October 2009.

The most frequent questions asked by the secondary school students and their parents were about the admission procedures, required physical condition or language competency, military training in general and last but not least about studying the most attractive fields, such as air traffic. „I would like to become a pilot and I want to know my chances at your university” asked Richard Brablik, a student of Ludvik Danek Sport Grammar School.

Lively atmosphere was primarily in the part of „V” Pavilion where the University of Defence presented interesting demonstrations of practiced activities within the „Science for Life” supporting

programme. Volunteers from among the visitors could get tested for physical endurance that shows the general capabilities and genetic disposition for long lasting activities. Once the ice broke the concerns about weak test results were forgotten and many decided to go for the fitness test.

Others found another opportunity in bioimpedance measuring device intended to analyse body composition. The interested could use the instrument to find their weight, measure their body fat and active body mass and thus find out the healthy range of values.

However, the pilot trainer attracted probably the most interest of all. It trains human organism in resisting kinetosis. What was interesting was that girls showed the most determination there.

Respect as well as amazement appeared when the University of Defence students demonstrated action shows of hand-to-hand MUSADO MCS fight art and COMMANDO team tactics training getting applause from the spectators.

XVI Gaudeamus exhibition offered a programme of lectures given by the universities addressed to the potential applicants for studies. The University of Defence presented its capacity on 21 and 22 October 2009. The representatives of each faculty explained the audience their actual fields and conditions of study. The overcrowded auditorium proved that information of this kind was in demand.

Text and photo: Mgr. Zdeňka Dubová

Wyjazdy zagraniczne

74. posiedzenie Roboczej ds. Szkolenia Indywidualnego i Rozwoju Edukacyjnego

W dniach 21–25 września 2009 r. kmdr dr Piotr Gawliczek wziął udział w 74. posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Szkolenia Indywidualnego i Rozwoju Edukacyjnego, funkcjonującej w ramach Grupy ds. Szkolenia NATO (NATO Training Group Working Group on Individual Training and Education Developments – NTG WG IT & ED), zorganizowanym w Trenczynie na Słowacji.

W trakcie sesji plenarnej kmdr dr Piotr Gawliczek przedstawił prezentację na temat uwarunkowań wdrażania postanowień procesu bolońskiego w AON. Szczegółowo odniósł się do kwestii korzystania z zapisów Karty Uczelni Erasmy oraz poszukiwania partnerów krajowych i zagranicznych właściwych do zawierania porozumień w sprawie wymiany studentów oraz pracowników dydaktycznych. Z kolei w ramach sesji podgrupy ds. ADL nasz przedstawiciel omówił prowadzone w AON działania, ukierunkowane na wdrożenie koncepcji kształcenia na odległość. Uczestnictwo kmdr. Gawliczka w przedsięwzięciu pozwoliło na pogłębienie kontaktów z osobami zajmującymi się kwestiami ADL, zebranie kolejnych doświadczeń przydatnych do określenia zakresu i możliwości wykorzystania form oraz metod kształcenia na odległość w praktyce edukacyjnej Akademii, uzyskanie autoryzowanego dostępu do kolejnych kursów ADL, w tym mających szczególną wartość merytoryczną dla SZ RP oraz procesu dydaktycznego i szkoleniowego realizowanego w AON.

Przyszłoroczne obrady NTG WG IT & ED, których gospodarzem będzie Sztab Generalny SZ Rumunii, zaplanowane są na 19–23 kwietnia 2010 r. w siedzibie Uniwersytetu Obrony Narodowej im. Karola I w Bukareszcie. Gospodarzami kolejnych posiedzeń będą: strona szwedzka (jesień 2010), kanadyjska i bułgarska (2011), natomiast wiosenne spotkanie w 2012 r. odbędzie się w Polsce, a gospodarzem będzie Akademia Obrony Narodowej.

Red.

Z obrad Senatu AON

14 października 2009 r. odbyło się posiedzenie Senatu AON. Senatorowie podjęli uchwały w sprawach:

14 października 2009 r.

- oceny działalności AON i zatwierdzenia rocznego sprawozdania Rektora-Komendanta AON,
- przyjęcia do wiadomości sprawozdania z przebiegu postępowania rekrutacyjnego na rok akademicki 2009/2010,
- korekty nr 2 Planu rzeczowo-finansowego AON na 2009 rok,
- podziału dodatkowych środków w ramach dotacji dla AON w 2009 roku,
- wyboru podmiotu do zbadania sprawozdania finansowego AON za 2009 rok,
- „Planu posiedzeń Senatu Akademii Obrony Narodowej w roku akademickim 2009/2010”,
- odwołania członków stałych komisji senackich,
- utworzenia w AON, na wniosek Rektora-Komendanta AON, Studium Języków Obcych,
- utworzenia w AON, na wniosek Rektora-Komendanta AON, Studium Wychowania Fizycznego i Szkolenia Ogniowego,
- utworzenia w AON, na wniosek Rektora-Komendanta AON, Biura Rektora,
- nadania, na wniosek Kapituły, Pierścienia Pamiątkowego Rektorowi-Komendantowi AON.

18 listopada Senatorowie AON podjęli uchwały w sprawach:

- wyborów uzupełniających członków stałych komisji senackich,
- wyboru przewodniczącego stałej komisji senackiej,
- przyjęcia sprawozdań z działalności komisji senackich w roku akademickim 2008/2009,
- przyjęcia informacji o wykonaniu rocznego wymiaru zadań dydaktycznych,
- trybu wyboru uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich oraz komisji dyscyplinarnych i odwoławczych komisji dyscyplinarnych dla studentów i doktorantów,
- dodatkowej rekrutacji na pierwszy rok studiów w AON w roku akademickim 2009/2010.

Red.

Pożegnania

Informujemy, że służbę w naszej uczelni zakończyli:

- 30 września 2009 r. – mjr mgr Andrzej Pągowski – wykładowca w Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów oraz st. sierż. Andrzej Witek – podoficer gospodarczy w Oddziale Zabezpieczenia. Podczas uroczystości rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak, w imieniu prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w uznaniu pełnienia nienagannej służby w ramach szóstej zmiany PKW Irak, wręczył mjr. Andrzejowi Pągowskiemu Gwiazdę Iraku.

- 16 października 2009 r. – płk mgr Sławomir Łańcucki – kwestor oraz mjr dr Ryszard Lelito – asystent Zakładu Kierowania i Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Katedrze Zarządzania Wydziału Zarządzania i Dowodzenia,

- 23 października 2009 r. – ppłk Waldemar Sikora – szef Wydziału Materiałowego Oddziału Zabezpieczenia oraz kpt. Krzysztof Gogacz – młodszy specjalista Pionu Ochrony Informacji Niejawnych (na zdjęciu po prawej u góry).

- 13 listopada 2009 r. – płk dr hab. Henryk Spustek – profesor nadzwyczajny w Katedrze Zarządzania WZiD oraz mjr Zbigniew Sudujko – specjalista w Oddziale Organizacji Studiów,

Fot. R. Brzeziński

- 1 grudnia 2009 r. – ppłk Waldemar Pawelec – szef Wydziału Planowania w Oddziale Zabezpieczenia, ppłk Wiesław Smolski – adiunkt w Zakładzie Operacyjnym CSiKGW oraz mjr Mirosław Bembnowicz – wykładowca w Zakładzie Wychowania Fizycznego i Szkolenia Ogniwego.

Fot. R. Brzeziński

Red.

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP - wydarzenia

Konferencja BIO EDEP

24 września 2009 r. odbyło się spotkanie uczestników programu badawczego Europejskiej Agencji Obrony „BIO EDEP”, na którym omówiono cele i założenia projektów, interesujących SZ RP. Warto dodać, że na polskiego koorsynatora fazy przygotowawczej tego programu minister obrony narodowej wyznaczył CSOPBMR w SZ RP. Głównym koordynatorem z ramienia centrum został płk dr Sławomir Prądzynski.

Kursy „EKO”

W dniach 5–9 oraz 26–30 października 2009 r. w centrum odbyły kursy doskonalące z bezpieczeństwa ekologicznego, przeznaczone dla inspektorów (specjalistów) ochrony środowiska z jednostek (instytucji) wojskowych. W rozpoczęciu kursu wzięł udział szef Oddziału Analiz i Ochrony Środowiska Departamentu Infrastruktury MON płk Piotr Sołtykiewicz. Celem kursu było przygotowanie uczestników do realizacji zadań

z zakresu ochrony środowiska w jednostkach (instytucjach) wojskowych. Tematyka kursu była bardzo szeroka i obejmowała: informacje, wykłady, seminarium oraz ćwiczenie. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia prowadzone przez przedstawicieli Departamentu Infrastruktury MON oraz Inspektoratu Wsparcia SZ.

Wizyty

W ostatnim kwartale 2009 roku w CSOPBMR przebywały delegacje z Japonii (13 października), Ukrainy (30 października) oraz Malezji (3 listopada). Goście zostali zapoznani ze strukturą, zadaniami oraz działalnością centrum, na którą składa się m.in. współpraca z instytucjami wojskowymi i cywilnymi oraz oferta szkoleniowa. Przewodniczący delegacji dokonali wpisów do księgi pamiątkowej. W trakcie wizyty delegacji ukraińskiej odbył się pokaz sprzętu firmy Bruker oraz Astra.

Baza Danych „Pandora”

Dużym sukcesem pracowników centrum było opracowanie założeń do bazy danych wniosków i obserwacji z dziedziny OPBMR pk. „Pandora”. We współpracy z CSiKGW została przygotowana wersja testowa tej bazy danych, która aktualnie jest na etapie udoskonalania. Duże podziękowania składamy płk. dr. Grzegorzowi Kottowi z CSiKGW za wykonanie części informatycznej oraz dużą cierpliwość przy jej tworzeniu.

Tekst i fotografie: mjr Tomasz Dziubiński

Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów

Kursy

Od 5 października do 20 listopada 2009 r. w CDKO przeprowadzono *Podstawowy kurs kadrowy dla oficerów*, przygotowujący do wykonywania obowiązków służbowych na stanowiskach, na których wymagana jest wiedza kadrowa (uczestnicy na zdjęciu poniżej). Inauguracji kursu dokonał ko-

mendant CDKO płk dypl. inż. Paweł Rodzoś, zaś wykład inauguracyjny nt. *Zarządzania zasobami ludzkimi. Zakresu działań specjalistów* wygłosił zastępca dyrektora Departamentu Kadr MON płk Edward Twardzik. W trakcie szkolenia wykładowcy szczególnie nacisk kładli na zagadnienia związane ze zmianami w przepisach prawa jakie wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. Kurs ukończyło 27 oficerów z instytucji podległych MON, Inspektoratu Wsparcia SZ, jednostek wojsk lądowych, sił powietrznych, marynarki wojennej oraz wojsk specjalnych. Egzamin końcowy z wyróżnieniem zdał por. Kamil Arendt.

W dniach 5–16 października 2009 r. w centrum odbywał się kurs nt. *Formy i metody działań psychologicznych na współczesnym polu walki*. Inauguracji kursu dokonał szef Zarządu Analiz Wywiadowczych i Rozpoznawczych P-2 SG WP gen. bryg. Anatol Wojtan (na zdjęciu po prawej u góry), przy udziale komendanta CDKO płk. Pawła Rodzosia oraz kierownika Zakładu Rozpoznania i Walki Elektronicznej WZiD płk. Andrzeja Nowaka. Celem kursu było przygotowanie jego uczestników do realizacji zadań na stanowisku starszego oficera działań psychologicznych na szczeblu taktycznym. Kurs zakończony egzami-

nem ukończyło 15 oficerów oraz pracownik wojska. Najwyższe wyniki uzyskał ppłk Tomasz Jaroń.

W dniach 12–23 października 2009 r. przeprowadzono kurs doskonalący nt. *Kształtowanie dyscypliny wojskowej w Siłach Zbrojnych RP*. Celem kursu było przygotowanie kadry wychowawczej Sił Zbrojnych RP do wdrożenia nowych woj-

skowych przepisów dyscyplinarnych, opartych na *Ustawie z dnia 28.08.2009 r. o dyscyplinie wojskowej*, oraz przygotowanie do posługiwania się nowymi przepisami prawa karnego. Inauguracji kursu w dniu 5 października dokonał płk Paweł Rodzoś, przy udziale zastępcy dyrektora Departamentu Wychowania i Promocji Obronności płk. Mirosława Karaska oraz szefa Oddziału Dyscypliny Wojskowej Departamentu Wychowania i Promocji Obronności płk. Stanisława Piwowara. Zajęcia prowadzone były przez ekspertów, będących na co dzień pracownikami: Naczelnej Prokuratury Wojskowej, Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, Departamentu Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Oddziału Dyscypliny DWiPO MON. Wielu z nich było współautorami mających wejść w życie nowych przepisów

dyscyplinarnych. Uczestnicy kursu posiadli wiedzę na temat zmian w prawie karnym, wprowadzonych nową ustawą o dyscyplinie wojskowej o odpowiedzialności żołnierzy za przestępstwa podlegające jurysdykcji wojskowej i powszechnej, a także poznali nowe rozwiązania w zakresie zasad i przebiegu postępowania dyscyplinarnego, wyróżniania żołnierzy (pododdziałów, oddziałów) i stosowania środków zapobiegawczych. Kurs zakończył się egzaminem 23 października, a ukończyło go 30 oficerów. Z wyróżnieniem egzamin końcowy zdał mjr Witold Kropkowski z Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

27 października 2009 r. uczestnicy *Podstawowego kursu kadrowego dla oficerów* brali udział w wycieczce do Sejmu i Senatu RP (na zdjęciu poniżej), zorganizowanej przez pracowni-

ków Klubu AON. Zwiedzający poznali historię parlamentaryzmu polskiego oraz procedury rządzące procesem legislacyjnym w Polsce.

3 listopada 2009 r. w centrum rozpoczął się kurs kwalifikacyjny dla majorów – kandydatów

na dowódców batalionów/dywizjonów nt. *Planowanie, organizowanie i kierowanie batalionem/dywizjonem (równorzędnym) we współczesnych działaniach bojowych*. Jest to najważniejszy kurs realizowany w CDKO, a jego ukończenie umożliwia objęcie stanowiska dowódcy batalionu/dywizjonu. Obecna edycja kursu zakończy się 16 lutego 2010 r. W swoich założeniach uczestnicy szkolenia przygotowani są do dowodzenia batalionem/dywizjonem w czasie pokoju, w sytuacjach kryzysowych oraz w działaniach bojowych, zarówno w strukturach narodowych, jak i sojuszniczych. O randze tego przedsięwzięcia świadczy chociażby fakt, iż uroczystość jego rozpoczęcia uświetnił swoją osobą szef Zarządu Szkolenia P7 Sztabu Generalnego WP gen. dyw. Wiesław Michnowicz (na zdjęciu poniżej).

Spotkania

30 września 2009 r. w CDKO odbyło się spotkanie robocze kadry centrum oraz wydziałów AON z przedstawicielami gestorów korpusów osobowych/organizatorów kursów doskonalących. Celem spotkania było ustalenie zakresu współpracy w realizacji planu doskonalenia zawodowego w 2010 roku. Omówiono także propozycje zmian do założeń organizacyjno-programowych oraz programów kształcenia wybranych kursów. Z bardzo dużym zainteresowaniem zebranych spotkała się kwestia poruszona przez kmdr. dr. Piotra Gawliczka, związana z możliwością realizacji kursów ADL w ramach kursów prowadzonych przez CDKO.

3 listopada 2009 r., w związku z przejęciem – na mocy ustaleń pomiędzy rektorem-komendantem AON a szefem SG WP – honorowego patronatu nad Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów przez Zarząd Szkolenia P7, gen. dyw. Wiesław Michnowicz spotkał się z kadrą i pracownikami centrum (na zdjęciu powyżej). W trakcie spotkania płk Paweł Rodzoś zapoznał gen. Michnowicza z kadrą i pracownikami oraz przedstawił misję, cele i zadania CDKO, jak również plany rozwojowe. Gen. dyw. Wiesław Michnowicz zwrócił uwagę na konieczność osiągania celów kształcenia zawartych w programach kursów. Prowadzona dyskusja dotyczyła zarówno bieżącej działalności, jak i przyszłości CDKO. Szef Zarządu Szkolenia P7 SG WP szczególną uwagę zwrócił na konieczność wprowadzenia rozwiązań systemowych, mających na celu egzekwowanie od wykładowców indywidualnej odpowiedzialności za prowadzone zajęcia oraz profesjonalnego przekazania wiedzy i umiejętności szkolonym, a także wypracowania efektywnych sposobów rozliczania ze zdobytej wiedzy uczestników kursów i właściwego zabezpieczenia procesu kształcenia.

Wyjazdy

23 września 2009 r. płk Paweł Rodzoś złożył wizytę w Ośrodku Szkolenia Personelu TZKOP Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie, gdzie gospodarz ośrodka – ppłk Maciej Komsta zapoznał go z uwarunkowaniami procesu szkolenia. W trakcie wizyty komendant CDKO zwiedził pracownie, w których znajdują się symulatory komputerowe, służące do przeprowadzania wstępnej fazy szkolenia personelu JTAC

(Joint Terminal Attack Controller), a także był świadkiem naprowadzania przez obsadę JTAC samolotów „Iskra” na konkretny cel w realnym terenie. W szkoleniu uczestniczyło sześciu instruktorów amerykańskich sił zbrojnych, pomagających w przygotowaniu personelu TZKOP do kolejnej zmiany ISAF.

W dniach 8–13 listopada 2009 r. przedstawiciel centrum mjr Radosław Jagiełło uczestniczył w kursie NATO CJ2X w NATO SCHOOL Oberammergau. Celem wyjazdu było uzyskanie informacji na temat procesu kształcenia i przygotowania kadr NATO do realizacji zadań w ramach połączonej komórki CJ2X na poziomie operacyjnym, na potrzeby organizowanego w CDKO kursu „2X” na poziomie taktycznym.

Wizyty

3 listopada 2009 r. w Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów przebywała delegacja Uniwersytetu Obrony Narodowej Malezji. Delegacji przewodniczył gen. broni Dato’ Pahlawan Hj Zainal Abidin. Gości powitał płk Paweł Rodzoś, który następnie przedstawił cele i zadania stojące przed pracownikami centrum, a także rolę CDKO

w strukturze uczelni oraz systemie doskonalenia zawodowego kadry SZ RP. W dyskusji poruszono tematy dotyczące liczby i rodzajów prowadzonych kursów, a także sposobów pozyskiwania potencjału dydaktycznego i eksperckiego do prowadzenia zajęć na kursach organizowanych w centrum.

mjr Krzysztof Cholewiński

Fotografie: mł. chor. Jarosław Kuleta

Święto Akademii

2 października 2009 r. z okazji święta Akademii wyróżnieni zostali żołnierze zawodowi oraz pracownicy i studenci naszej uczelni.

Podczas uroczystości rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak wręczył żołnierzom zawodowym, nadane przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, odznaczenia: Wojskowy Krzyż Zasługi, Lotniczy Krzyż Zasługi, Gwiazdę Iraku, złoty, srebrny oraz brązowy Medal za Długoletnią Służbę.

Tego dnia kadra naukowo-dydaktyczna oraz pracownicy AON otrzymali, nadane przez ministra obrony narodowej Bogdana Klichę, medale: Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny oraz Za Zasługi dla Obronności Kraju.

Rektor-komendant AON najbardziej zasłużonych pracowników wyróżnił ponadto: Pierścieniem Pamiątkowym AON i Medalem Rektora-Komendanta AON, natomiast studentów listem gratulacyjnym.

Red.

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

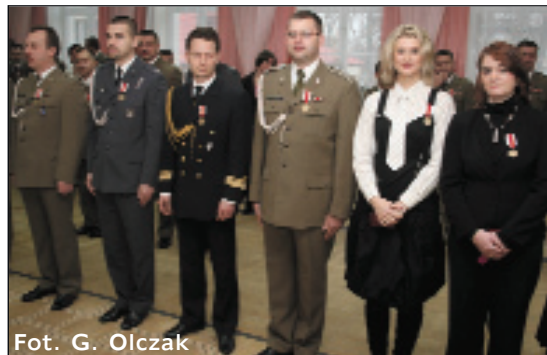

Święto Niepodległości

10 listopada 2009 r. z okazji Narodowego Święta Niepodległości rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak wręczył kadrze oraz pracownikom cywilnym AON: złoty, srebrny oraz brązowy Medal Za Zasługi dla Obronności Kraju.

Podczas uroczystości gen. Ratajczak otrzymał z rąk kanclerza Kapituły prof. nadzw. dr hab. Stanisława Zajasa, nadany na wniosek Kapituły, Pierścień Pamiątkowy AON.

Red.

Fot. G. Olczak

Fot. E. Ciunowicz

Fot. G. Olczak

Spotkanie Klubu Absolwentów ASG WP i AON

8 października 2009 r. odbyło się spotkanie Klubu Absolwentów ASG WP i AON.

Podczas pierwszego w nowym roku akademickim spotkania, członkowie Klubu Absolwentów ASG WP i AON dyskutowali na temat rozwoju politycznego, militarnego i gospodarczego Danii. Gość honorowy członków klubu dr Ryszard Biernacik – były attaché obrony wojskowy, morski i lotniczy przy Ambasadzie RP w Królestwie Danii, w wystąpieniu odniósł się m.in. do organizacji sił zbrojnych i polityki pieniężnej tego państwa oraz członkostwa Królestwa Danii w organizacjach międzynarodowych.

Ewa Ciunowicz

Fot. E. Ciunowicz

Inauguracja roku akademickiego

1 października br. w Akademii Obrony Narodowej odbyła się inauguracja roku akademickiego 2009/2010.

Na wstępie uroczystości rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak powitał zgromadzonych gości, po czym podsumowując ubiegły rok akademicki podkreślił, iż Akademia po raz kolejny uplasowała się na najwyższym miejscu ze wszystkich uczelni wojskowych w ogólnopolskim rankingu szkół wyższych 2009, zorganizowanym przez „Perspektywy” i „Rzeczpospolitą”, zajmując 42 miejsce. Za sukces uznał również uzyskanie przez AON Karty Uczelni Erasmusa oraz nawiązanie kontaktów i zawarcie umów, dotyczących wymiany studentów, z uczelniami zagranicznymi. Nadchodzący rok akademicki, jak zapowiedział, niesie ze sobą wiele nowych, złożonych wyzwań,

które są szansą na szybki i racjonalny rozwój uczelni. *O wysiłku edukacyjnym przed którym stoi Akademia najlepiej świadczy to, iż w murach naszej uczelni kształcić się będzie na studiach I, II i III stopnia, studiach podyplomowych oraz różnego rodzaju kursach prawie 1000 oficerów i ponad 4200 osób cywilnych. Nigdy w historii uczelni liczba ta nie była aż tak pokaźna* – powiedział gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak. Rektor wyraził przekonanie, iż nowy rok akademicki będzie kolejnym etapem doskonalenia procesu dydaktycznego, rozwoju badań naukowych, wzbogacania bazy dydaktycznej oraz pomnażania dorobku Akademii we wszystkich sferach jej działalności. Ważną rolę w działalności uczelni odgrywać będzie również współpraca z innymi uczelniami wojskowymi i cywilnymi innych

państw, a także instytucjami krajowymi i zagranicznymi.

W dalszej części uroczystości z rąk rektora-komendanta AON dyplomy odebrało pięciu doktorów habilitowanych (w tym trzech z AON) oraz dwudziestu czterech doktorów (w tym czterech z AON). Po uroczystym wręczeniu indeksów studentom pierwszego roku oraz złożeniu ślubowania głos zabrał przewodniczący Rady Samorządu Studentów AON Paweł Stobiecki, który powitał nowych studentów w naszej uczelni. Następnie list od prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego odczytał zastępca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego Witold Waszczykowski. Głos zabrał również sekretarz stanu ds. społecznych i profesjonalizacji Czesław Piątas, który studentom życzył samych

sukcesów w nauce. Wykład inauguracyjny nt. *Jak wygrać wojnę w Afganistanie?* przeprowadził ambasador Adam Kobieracki.

W uroczystości wzięli udział: przedstawiciele SG WP, departamentów MON, rektorzy, prorektory uczelni wyższych, komendanci, dyrektorzy i prezesi instytucji wojskowych i cywilnych, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego akredytowani w naszym kraju, władze Dzielnicy Warszawa-Rembertów, przedstawiciele duchowieństwa, a także kierownicza kadra, Senat, grono profesorskie, nauczyciele akademicki oraz pracownicy i studenci naszej uczelni. Czeremchą uświetnił występ chóru Zespołu Reprezentacyjnego WP.

Ewa Ciunowicz

Fotografie: Zdzisław Rutkowski

Zapraszamy na wykłady otwarte profesora Piotra Sienkiewicza

Styczeń – *Społeczeństwo sieci Manuela Castellsa*

Luty – *System – świat Imannuela Wallersteina*

Marzec – *Paradygmat bezpieczeństwa systemów*

Kwiecień – *Ekonomika informacji*

Maj – *Europejska Przestrzeń Cybernetyczna*

Czerwiec – *Teoria i inżynieria ryzyka*

Lipiec – *Teoria walki informacyjnej*

Wykłady otwarte prof. Piotra Sienkiewicza

5 listopada 2009 r. odbył się wykład otwarty nt. *Blaski i cienie szkoły R. McNamary*.

W lipcowym wykładzie profesor Piotr Sienkiewicz przedstawił dosyć niezwykle życiorys byłego sekretarza obrony za czasów prezydentury J.F. Kennedy'ego i L. Johnsona. Wykład ilustrował fragmentami filmu dokumentalnego pt. „Fog of War – Eleven Lessons from the Life of Robert S. McNamara”, prezentującego fascynującą osobowość polityka – jednego z architektów strategii odstraszania i promotora PPBS w kształtowaniu polityki bezpieczeństwa. Bilans dokonań McNamary nie jest jednoznaczny, a o „blaskach i cieniach” jego szkoły myślenia o bezpieczeństwie międzynarodowym profesor poświęcił znaczną część wykładu.

„Szkoła McNamary” nauczyla administrację państwową posługiwania się zasadą maksymalnej efektywności systemów, która problemy planowania strategicznego sprowadzała do zagadnienia optymalizacji z dwoma głównymi kryteriami maksymalnego poziomu wystarczalności obronnej państwa oraz minimalnych kosztów realizacji programów rozwojowych, niezbędnych do zapewnienia pożądanego poziomu bezpieczeństwa narodowego. Chodzi zatem o prymat racjonalnego, systemowego myślenia o problemach bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Istotę analizy systemowej trafnie wyraził bliski współpracownik McNamary, Allan Enthoven: *Analiza systemowa może być najlepiej określona jako stały dialog między decydentem a analitykiem systemów, w którym decydent pyta o różne warianty rozwiązania swoich problemów, analityk zaś stara się wyjaśnić konceptualny układ odniesienia, w którym decyzja musi być podjęta, zdefiniować możliwe alternatywne cele i kryteria oraz określić w możliwie najjaśniejszej formie (skwantyfikowanej) koszty i efektywność tych kierunków działania (opcji, linii postępowania).*

Analiza systemowa w ujęciu RAND Corporation – podobnie jak za czasów „Szkoły McNamary” stanowi podstawę współczesnego instrumentarium wspomagania decyzji politycznych, militarnych i ekonomicznych, korzystając z obecnych możliwości modelowania systemowego, symulacji komputerowej itp. A lansowany od niedawna „system of systems” jest w istocie „wielkim systemem”, którego teoria znana jest od ponad 40 lat.

2 grudnia 2009 r. profesor Piotr Sienkiewicz przeprowadził wykład nt. *Cybernetyka Norberta Wienera*.

26 listopada minęła 105. rocznica urodzin Norberta Wienera, wybitnego matematyka, twórcy cybernetyki – jednej z najbardziej wpływowych idei w nauce XX wieku. Wiener, syn ekscentrycznego profesora języków słowiańskich, zanim ukończył 14 lat uzyskał tytuł licencjata na Uniwersytecie Tufts, mając 18 lat był już magistrem, a rok później obronił pracę doktorską. W Cambridge współpracował ze słynnymi uczonymi: logikiem Bertrande Russellem i matematykiem Davidem Hilbertem. W 1919 r. został profesorem w słynnym Massachusetts Institute of Technology (MIT). Podczas II wojny światowej uczestniczył w projektowaniu systemów obrony przeciwlotniczej, gdzie badał zjawisko sprzężenia zwrotnego (feedback) oraz wiele uwagi poświęcił analogiom w procesach komunikowania społecznego, biologicznego i technicznego. Wiele prac Wienera dotyczyło analizy szeregów czasowych, transformacjom Fouriera i Laplace'a, procesom stochastycznym itp. Równaniem całkowym Wienera-Hopfa zajmował w swej rozprawie doktorskiej prof. Sienkiewicz, który podczas wykładu przedstawił fundamentalne dzieło N. Wienera pt. „Cybernetics or Control and Communication in the Animal and the Machine” opublikowane w 1948 r. (wyd. polskie PWN 1971 r.), w tym jako ciekawostkę – egzemplarz rosyjskiego wydania, ale za to z autografem Wienera. Norbert Wiener wraz z Claude E. Shannonem stworzyli podstawy matematycznej teorii informacji, do dziś traktowanej jako punkt wyjścia dla modelowania systemów (procesów) informacyjnych.

W wykładzie nie zabrakło wątków osobistych i akcentów sentymentalnych, bowiem profesor wspominał swoje studia cybernetyczne – powstanie w WAT w 1968 r. pierwszego w Polsce Wydziału Cybernetyki, który rok później opuścili pierwsi absolwenci, a wśród nich prof. Piotr Sienkiewicz.

Red.

Karta Uczelni Erasmusa dla AON

W następstwie decyzji podjętej przez Agencję Wykonawczą Komisji Europejskiej do spraw edukacji, kultury i sektora audiowizualnego (The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency – EACEA), 12 listopada 2009 r. Akademia Obrony Narodowej otrzymała oryginał Karty Uczelni Erasmusa.

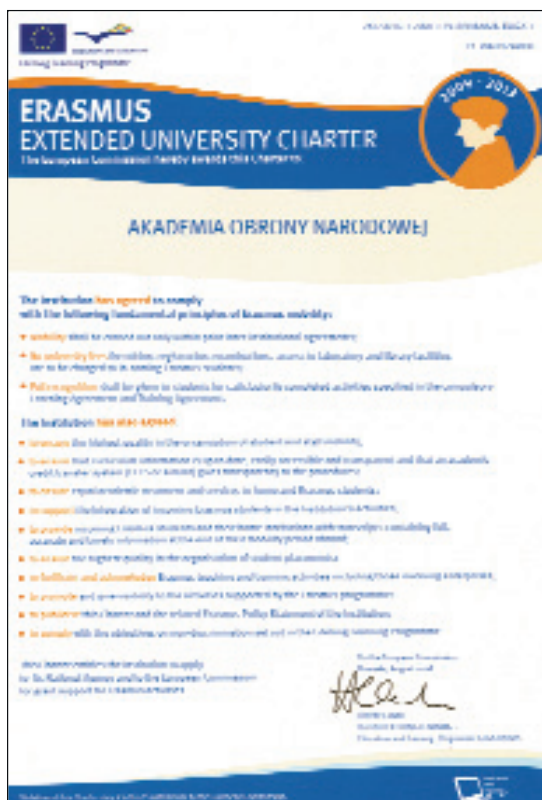
Rok temu, 18 listopada 2008 r. społeczność akademicka głosami Senatorów AON przyjęła uchwałę nr 43/2008 stanowiącą punkt wyjściowy do złożenia aplikacji o Kartę Uczelni Erasmusa.

7 kwietnia 2009 r. Komisja Europejska przyznała Akademii rozszerzoną Kartę Uczelni Erasmusa nr 251730-IC-1-2009-1-PL-ERASMUS-EUCX-1 oraz kod Erasmusa PL WARSZAW68.

Dzięki temu już siedmioro naszych studentów kontynuuje studia w partnerskich uczelniach zagranicznych, a nauczyciele i pracownicy Akademii rozpoczęli wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe do uczelni zagranicznych.

Karta daje nam prawo do:

- mobilności studentów w celu odbycia części studiów oraz praktyk,
- mobilności nauczycieli akademickich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- mobilności pracowników uczelni w celach szkoleniowych,

- prowadzenia działań wspomagających organizację wymiany,
- udziału w projektach.

mjr Andrzej Soboń

Stypendia m.st. Warszawy rozdane...

24 listopada w Sali Kongresowej Pałacu Kultury w Warszawie rozdano stypendia m.st. Warszawy im. Jana Pawła II.

Jedną ze stypendystek została studentka piętego roku kierunku zarządzanie i dowodzenie **Kinga Skonieczna**. Wsparcie finansowe otrzymało łącznie aż 611 osób – młodzież z warszawskich szkół oraz studenci, którzy kształcą się na warszawskich uczelniach. Serdecznie gratulujemy!

Red.

Fot. Maria Skonieczna

Nowy skład Samorządu Studentów AON

Na początku października 2009 r. w Akademii Obrony Narodowej odbyły się wybory do Zarządu Samorządu Studenckiego Akademii Obrony Narodowej. Przed wyborami przywitał wszystkich p.o. przewodniczący Paweł Stobiecki, a także były przewodniczący samorządu Grzegorz Małecki. Studenci zapoznali się z „Regulaminem Samorządu Studenckiego”, a następnie przystąpili do głosowania.

Nowy Zarząd Samorządu Studentów AON (ZSS AON) tworzą: Daniel Mazurek (przewodniczący), Marta Malanowska (zastępca przewodniczącego), Patrycja Makowska (sekretarz), Dariusz Walczak (finanse) oraz członkowie: Paulina Karpińska, Monika Hryniewicz, Marta Pietrzak, Katarzyna Żaroń, Edyta Grunt, Katarzyna Felisiak, Jacek Dziura, Marcin Urbański, Piotr Andruszkiewicz.

Oprócz podstawowej struktury samorząd podzielił się na komisje do spraw: Erasmusa, sportu, promocji i kultury, informacji, finansów oraz współpracy międzyuczelnianej.

Zmianie uległy jednocześnie składy Wydziałowych Rad Samorządu.

Wydziałowa Rada Samorządu Wydziału Zarządzania i Dowodzenia: Marta Pietrzak (przewodnicząca), Monika Hryniewicz (zastępca przewodniczącej) oraz członkowie: Ewelina Jońska, Magdalena Przednowek, Artur Sobieraj.

Wydziałowa Rada Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego: Katarzyna Żaroń (przewodnicząca), Jacek Dziura (zastępca przewodniczącej) oraz członkowie: Katarzyna Felisiak, Edyta Grunt, Katarzyna Gryglaszewska, Kamila Kozłowska, Patrycja Makowska, Żaneta Wójcik.

Samorząd bardzo poważnie podszedł do obowiązków, z którymi będzie musiał się zmierzyć. Wynikiem tego są cotygodniowe spotkania, w celu omówienia aktualnych problemów, a także przedyskutowania ciekawych pomysłów. Mamy nadzieję, że już niedługo wszyscy studenci będą mogli zauważyć aktywną działalność samorządu.

*Patrycja Makowska
sekretarz ZSS AON*

O lewej dolny rząd: Marcin Urbański, Piotr Andruszkiewicz, Daniel Mazurek, Jacek Dziura, Dariusz Walczak, od lewej górny rząd: Marta Malanowska, Monika Hryniewicz, Paulina Karpińska, Marta Pietrzak, Patrycja Makowska, Katarzyna Żaroń, Katarzyna Felisiak, Edyta Grunt oraz Anna Żaroń

Nie chciałbym zawieść moich poprzedników i studentów

Rozmowa z Danielem Mazurkiem - przewodniczącym Uczelnianej Rady Samorządu Studentów AON

Na jakim kierunku studiów studiuje Pan w Akademii i co skłoniło Pana do takiego wyboru?

Studiuję na kierunku zarządzanie o specjalności zarządzanie i dowodzenie. Myślę, że głównym powodem tej decyzji była chęć późniejszego związania się z wojskiem. Ponadto stwierdziłem, iż Warszawa to ciekawe miasto, które warto poznać.

Jak czuje się Pan, jako przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studentów AON?

Czuję się świetnie. Od najmłodszych lat przejawiałem predyspozycje do bycia liderem, najpierw jako kapitan drużyny piłkarskiej, później jako drużynowy drużyny harcerskiej oraz wędrowniczej, a w ostatnim roku akademickim przewodniczącą Wydziałowej Rady Samorządu w Wydziale Zarządzania i Dowodzenia. Wygrywając wybory na przewodniczącego URSS AON poczułem jednak pewną presję. Nie chciałbym zawieść moich poprzedników i studentów, którzy ufają, iż samorząd będzie godnie ich reprezentował. Jeśli do tego dodać ogrom odpowiedzialności, związanej z wszelaką działalnością organizacyjną, powoli zaczynam się stresować, ale mimo to jestem dobrej myśli.

Jakie są plany samorządu na najbliższą przyszłość?

Priorytetem na początku roku akademickiego była organizacja imprez otrzęsinowych, które w mojej opinii się udały. Obecnie kończymy pisanie planu pracy dla samorządu na najbliższy rok kalendarzowy oraz regulowanie ostatnich wewnętrznych sprawy organizacyjnych samorządu.

Jeśli chodzi o nasze plany na najbliższą przyszłość to trzeba je podzielić na przedsięwzięcia akademickie, takie jak: Bitwa Międzywydziałowa, Zbiórka WOŚP czy Wybory Miss – planowane na przełom lutego i marca, oraz często niedostrzegane przez studentów sprawy organizacyjno-administracyjne, które zdecydowanie trudniej

wprowadza się w życie niż zorganizowanie nie jednej imprezy. Podjęliśmy już pewne kroki, m.in. aby ułatwić studentom dojazd do Akademii, zwróciliśmy się do Zarządu Transportu Miejskiego o zwiększenie częstotliwości jazdy autobusów o numerach 515 oraz 168, w godzinach między 6.00 a 9.00 oraz 13.00 a 16.00. Otrzymaliśmy zapewnienie, iż przy najbliższych zmianach nasza propozycja zostanie uwzględniona.

Dostrzegamy również problem rozbieżności w zasadach przyznawania stypendiów na obu wydziałach – chcielibyśmy, aby były one ujednolicone. Są jeszcze pewne kwestie, które będziemy przedstawiać władzom uczelni, jednak obecnie są jeszcze analizowane i konsultowane, dlatego nie chciałbym o nich mówić.

Czy studenci mają wpływ na prace URSS AON i czy mogą w jakiś sposób pomóc?

Oczywiście, że mają. W mojej opinii głównym zadaniem samorządu jest wspieranie inicjatyw studenckich. Jako samorząd mamy pewne założenia, które chcemy zrealizować, a także dostrzegamy problemy, wymagające rozwiązania, jednak nie o wszystkich wiemy, dlatego zawsze jesteśmy otwarci na wnioski i propozycje studentów.

Z jakimi problemami mogą się zwracać do URSS studenci?

Zasadniczo studenci mogą się do nas zwracać z każdym problemem, który dotyczy całej społeczności studenckiej w uczelni. Należy jednak rozgraniczyć sprawy wydziałowe od uczelnianych. Studenci nie zawsze zgłaszają problemy do odpowiednich organów samorządu, co znacznie wydłuża czas rozwiązania ich kłopotów. Aczkolwiek kto pyta, nie błądzi, dlatego jeśli chodzi o sprawy informacyjne zawsze staramy się pomóc.

Rozmawiała Ewa Ciunowicz

Wybory do Rady Mieszkańców Domów Studenckich AON

W związku ze wzrostem, w porównaniu do lat ubiegłych, liczby studentów przyjętych na studia stacjonarne do Akademii Obrony Narodowej, władze uczelni podjęły także decyzję o zwiększeniu liczby miejsc w Domu Studenta. Od tego roku akademickiego studenci cywilni zakwaterowani zostali w dwóch budynkach nr 112 oraz 14.

Dwuletnia kadencja Rady Mieszkańców DS AON z początkiem nowego roku akademickiego dobiegła końca. W tym miejscu należy serdecznie podziękować za zaangażowanie oraz poświęcony czas Pawłowi Stobieckiemu pełniącemu dotychczas funkcję przewodniczącego Rady Mieszkańców DS AON. Podziękowania należą się także pozostałym członkom rady: Pawłowi Barańskiemu, Marii Grabarczyk oraz Szczepanowi Wirkowskiemu.

Terminy wyborów nowych członków do rad mieszkańców przypadły na dni: 13 października 2009 r. dla studentów zakwaterowanych w budynku nr 112 oraz 19 października 2009 r. dla studentów mieszkających w budynku nr 14.

Osoby, które dzięki głosom koleżanek i kolegów studentów weszły w skład rad mieszkańców to: **Rada Mieszkańców Domu Studenckiego nr 112** – Marcin Urbański (bezpieczeństwo narodowe) – przewodniczący Rady Mieszkańców, Marlena Blicharz (bezpieczeństwo narodowe), Karol Śliwa (europeistyka) oraz Mateusz Jeżak (bezpieczeństwo narodowe); **Rada Mieszkańców Domu Studenckie-**

Fot. Marcin Staniaszek

Przedstawiciele Rady Mieszkańców Domu Studenckiego nr 112. Od lewej: Mateusz Jeżak, Marcin Urbański, Marlena Blicharz

go nr 14 – Aleksandra Połowska (bezpieczeństwo narodowe) – przewodnicząca Rady Mieszkańców, Filip Kroplewski (bezpieczeństwo narodowe), Agata Krzemińska (zarządzanie i dowodzenie), Przemysław Oskaldowicz (europeistyka), Marcin Samot (logistyka) oraz Tadeusz Snopczyński (zarządzanie i dowodzenie).

Przed nowymi radami mieszkańców stoi nie lada wyzwanie – zapanować nad szeroką rzeszą studentów mieszkających w obydwu akademikach. Wybranych gratulujemy i życzymy owocnej pracy!

Anna Skolimowska

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

Profesor
do studentów w czasie wykładu:

– Gdyby ci na końcu zachowywali się tak cicho, jak ci w środku co rozwiązują krzyżówki, to ci z przodu mogliby spokojnie spać...

Siedzi student w kawiarni i ogląda nowiutki dyplom ukończenia studiów. Podchodzi do niego kelner i pyta:

– Kupiłeś?
– Dlaczego od razu kupiłeś? – woła oburzony student.
– Dostałem w prezencie od przyjaciół.

Śmiechownik

– Co to jest sesja?
– System eliminacji studentów jest aktywny.

Po egzaminie wykładowca mówi do studentów:

– Mam dwie wiadomości, dobrą i złą. Ta dobra jest taka, że ktoś zaliczył egzamin.

Radość na sali.

– A ta zła to taka, że niestety nie w tej grupie!

Patrol 2009

W dniach 27–29 października 2009 r. studenci Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego – członkowie Koła Naukowego Studentów Bezpieczeństwa Narodowego: Łukasz Dzikowski, Joanna Felczyńska, Tomasz Madela, Małgorzata Siarnecka oraz Łukasz Świtalski, wzięli udział w ćwiczeniu pk. „Patrol 2009”.

Było to pierwsze krajowe, wieloszczeblowe ćwiczenie cywilno-wojskowe, doskonalące działanie Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania, zorganizowane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Szefostwo Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia oraz Centralny Ośrodek Analizy Skażeń – Centrum Dyspozycyjne KSWSiA. Inicjatorem udziału w ćwiczeniu studentów AON był mjr Mariusz Młynarczyk – asystent w Zakładzie Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w CSOPBMR w SZ RP.

Studenci, w roli drugoplanowych ćwiczących, utworzyli zespół podgrywający za jednostki i instytucje spoza łańcucha dowodzenia oraz podwładnych ćwiczącego szczebla, którego szefem był mjr Wojciech Sójka – asystent Zakładu Podstaw Bezpieczeństwa w Instytucie Bezpieczeństwa Państwa Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego. Zadaniem zespołu było udzielanie i przekazywanie informacji w zastępstwie niebiorących udziału w ćwiczeniu ogniw: ośrodków służby zdrowia oraz Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN).

Oprócz pracy w zespole studenci, w charakterze obserwatorów, wzięli udział w epizodach praktycznego działania, rozgrywanych w czasie rzeczywistym w Centralnym Składowisku Odpadów Promieniotwórczych w Róźnie oraz w Metrze Warszawskim. Mieli również możliwość zwiedzenia Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności (KCKRiOL) w Komendzie Głównej Straży Pożarnej oraz Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB).

W ćwiczeniach wzięło udział około 1600 osób (na stanowiskach kierowania oraz w epizodach praktycznego działania na terenie całego kraju). Byli to przedstawiciele wydzielonych do ćwiczenia resortowych podsystemów funkcjonalnych KSWSiA wchodzących w podporządkowanie ministrów: obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji, zdrowia, infrastruktury oraz innych instytucji, tj. Państwowej Agencji Atomistyki, Centralnego Ośrodka Analizy Skażeń i Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB). Ponadto, zaangażowane były służby: sanitarno-epidemiologiczne, policja, straż pożarna oraz struktury systemu zarządzania kryzysowego utrzymujące elementy wojewódzkich systemów wykrywania i alarmowania.

Charakterystyka epizodów praktycznego działania

Zdarzenie w Róźnie: 28 października 2009 r. na drodze krajowej nr 61 o godzinie 6.00 wypadkowi uległ nieoznakowany samochód ciężarowy (ze względów organizacyjnych i bezpieczeństwa miejsce rozgrywania epizodu przeniesiono na teren pobliskiego Centralnego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w Róźnie). Pierwszą służbą przybyłą na miejsce była policja, która stwierdziła, iż pojazd przewoził substancje oznakowane jako radioaktywne, a pojemniki uległy rozszczelnieniu. Policja zawiadomiła Państwową Straż Pożarną, Grupę Ratownictwa Radiacyjnego i Technicznego, szpital, Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną, Powiatowego Lekarza Weterynarii, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Przy starostwie powiatowym został powołany sztab kryzysowy. Straż pożarna po przy-

byciu i ocenie sytuacji wyznaczyła strefę bezpieczeństwa i przystąpiła do zabezpieczenia miejsca zdarzenia. Następnie Grupa Ratownictwa Radiacyjnego PSP po wstępnym zbadaniu pojemników powiadomiła o zdarzeniu Państwową Agencję Atomistyki oraz Centralny Ośrodek Analizy Skażeń.

Jednym z celów ćwiczenia było sprawdzenie sprawności działania służb w najtrudniejszych warunkach. Scenariusz ćwiczenia zakładał, iż służby awaryjne prezesa Państwowej Agencji Atomistyki są zaangażowane do udziału w innym zdarzeniu rozgrywanym na południu Polski i czas ich dotarcia na miejsce wyniesie kilka godzin. Wobec powyższego na miejsce przybyła grupa specjalistów z Mobilnego Laboratorium Radiologicznego Centralnego Ośrodka Analizy Skażeń, która zbadała poziom zagrożenia promieniotwórczego oraz pobrała próbki skażonych materiałów. Na miejscu zdarzenia nie zdiagnozowano skażenia promieniotwórczego. Także osoby poszkodowane i biorące udział w akcji ratowniczej oraz zabezpieczaniu miejsca wypadku nie uległy skażeniu. Następnie policja podjęła czynności przewidziane w procedurze stosowanej podczas wypadków komunikacyjnych, a pojemniki zostały przetransportowane przez pracowników Zakładu Utylizacji Odpadów Promieniotwórczych z Instytutu Energii Atomowej w Świerku.

Epizod w Róźnie był świetnym pokazem współpracy pomiędzy biorącymi udział w akcji jednostkami: strażą pożarną, policji, wojska i służb Państwowej Agencji Atomistyki. Należy zaznaczyć, że w epizodzie wykorzystano aktywne źródła promieniowania jonizującego.

Zdarzenie w Metrze Warszawskim: 29 października 2009 r. o godzinie 00.50 w pociągu metra doszło to ataku terrorystycznego z użyciem środka chemicznego. Środek charakteryzował się nieprzyjemnym i drażniącym zapachem oraz wywoływał zawroty i bóle głowy. Dyżurny Komisariatu Policji Metra Warszawskiego po otrzymaniu informacji o wstrzymaniu funkcjonowania kolejki metra, powiadomił straż pożarną, policję oraz pogotowie ratunkowe. Przy Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim został powołany sztab kryzysowy a wojewoda mazowiecki Jacek Kozłowski wystąpił do ministra obrony narodowej z wnioskiem o uży-

cie specjalistycznych pododdziałów wojsk chemicznych oraz wojskowej służby zdrowia.

Przybyłe na miejsce jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Centrum Reagowania Epidemiologicznego Sił Zbrojnych RP zabezpieczyły teren, uruchomiły punkty segregacji medycznej, doraźnej pomocy medycznej, zabiegów sanitarnych, likwidacji skażeń oraz ewakuacji medycznej.

W powyższym zdarzeniu rolę poszkodowanych, niezwykle ofiarnie i realistycznie odgrywali podchorążowie Szkoły Głównej Służby Pożarniczej. Do czasu przybycia służb interwencyjnych, a także podczas działań ratowniczych, ochotnicy symulowali objawy działania bojowego środka trującego. Przybyłe służby ewakuowały ich sprzed wejścia do budynku metra (część poszkodowanych ulegając panice oddaliła się z miejsca zdarzenia) oraz z peronu metra. Po dokonaniu *triage*¹ część poszkodowanych poddano procedurze likwidacji skażeń.

Na potrzeby zgromadzonych obserwatorów oraz przedstawicieli mediów epizod w Metrze Warszawskim był na bieżąco komentowany przez osoby odpowiedzialne za poszczególne działania. Współdziałaniu poszczególnych służb przyglądali się zaproszeni goście, a wśród nich minister spraw wewnętrznych i administracji Jerzy Miller oraz szef SG WP – gen. Franciszek Gągor. Więcej o ćwiczeniu na stronie internetowej: www.mon.gov.pl/pl/strona/296.

Małgorzata Siarnecka

Konsultacja: mjr Mariusz Młynarczyk

Fotografie: Łukasz Świtalski

1. medyczne określenie podziału, selekcji medycznej (z franc.)

Forum organizacji pozarządowych działających na rzecz obronności państwa

7 listopada 2009 r., w Centralnej Bibliotece Wojskowej w Warszawie, odbyło się „Forum organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych działających na rzecz obronności państwa” przeprowadzone przez Departament Wychowania i Promocji Obronności MON.

W forum wzięło udział ponad 60 organizacji pozarządowych, przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej i Kuratoriów Oświaty, a także studentki Akademii Obrony Narodowej – członkinie Koła Naukowego Studentów Bezpieczeństwa Narodowego oraz Stowarzyszenia Ruch Wspólnot Obronnych: Karolina Kukła, Katarzyna Malinowska, Milena Palczewska, Kamila Siporska, wraz z opiekunem koła płk. dr. inż. Zbigniewem Piątkiem.

Forum miało na celu stworzenie możliwości wymiany informacji i doświadczeń z obszaru współpracy wojska z partnerami społecznymi. Przedstawiciele MON zaprezentowali planowane zmiany w funkcjonowaniu jednostek podległych Departamentowi Wychowania i Promocji Obronności MON oraz priorytety współpracy organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych z komórkami organizacyjnymi DWiPO w 2010 r.

Forum składało się z dwóch części. W pierwszej przedstawiciele resortu obrony narodowej omówili zagadnienia dotyczące m.in. współpracy

Ministerstwa Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi w 2009 r., oraz aktualne regulacje prawne dotyczące współpracy partnerów społecznych z resortem obrony narodowej, a także kierunki współpracy w roku 2010. Poruszono kwestie patronatu MON, nieodpłatnego przekazywania mienia przez resort obrony narodowej, jak również założenia funkcjonowania Narodowych Sił Rezerwowych w systemie obronnym państwa.

W drugiej części spotkania głos zabrali przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz inni partnerzy społeczni, m.in. Stowarzyszenia Ruch Wspólnot Obronnych, Fundacji Rozwoju Medycyny Ratunkowej i Leczenia Oparzeń, Fundacji „Promilitaria XXI”, Związku Żołnierzy Wojska Polskiego, Związku Strzelecki „Strzelec”, Stowarzyszenia Byłych Żołnierzy 62 Kompani Specjalnej „COMMANDO”, Ligi Morskiej i Rzeczej, Głównej Komendy Straży dla Zwierząt, Stowarzyszenia Lotników Polskich. Wśród omawianych tematów znalazły się problemy przysposobienia obronnego, edukacji dla bezpieczeństwa, pierwszej pomocy oraz wiele innych, które zostały rozwinięte podczas dyskusji kończącej forum.

*Milena Palczewska
KNSBN*

Zebranie Koła Naukowego Studentów „Akademia Przedsiębiorczości”

4 listopada 2009 r. odbyło się spotkanie organizacyjne Koła Naukowego Studentów „Akademia Przedsiębiorczości”, na którym przeprowadzono wybory uzupełniające do władz koła oraz określono zakres działań na najbliższy rok. Przewodniczącą koła została **Ewa Stefaniak** – studentka I roku zarządzania.

W roku akademickim 2009/2010 Koło Naukowe Studentów „Akademia Przedsiębiorczości” planuje: przygotować i przeprowadzić konferencję naukową studentów nt. „Przedsiębiorczość

akademicka” z udziałem studentów AON oraz innych uczelni warszawskich, zorganizować wyjazd integracyjno-szkoleniowy z zakresu budowania zespołów w organizacji, w celu sprawdzenia w praktyce rozwiązań teoretycznych oraz przeprowadzić projekt badawczy dotyczący satysfakcji studentów z poziomu nauczania na uczelniach wyższych.

*Justyna Stochaj
Sekretarz koła
Wydział Zarządzania i Dowodzenia*

Spotkania Koła Naukowego Studentów Logistyki

4 listopada 2009 r. z inicjatywy członków Koła Naukowego Studentów Logistyki odbył się wykład otwarty dr. Jacka Kurowskiego na temat: *Logistyka jako dziedzina wiedzy – dylematy metodologiczne*. Dr Kurowski (na zdjęciu poniżej) omówił m.in. kwestię współlistnienia wiedzy i nauki, wyjaśnił co jest podłożem logistyki, a także skupił się na jej obecnym znaczeniu.

16 listopada 2009 r. z wykładem na temat „Jak wygrać wojnę w Afganistanie” wystąpił płk dr Jacek Trembecki (na zdjęciu powyżej). Prelegent przedstawił obecną sytuację w Afganistanie, a także problemy, z jakimi zmagają się wojska NATO, działające w ramach operacji pokojowej w tym kraju.

Wykładów wysłuchali studenci, doktoranci oraz pracownicy naukowcy AON.

Tekst i fotografie: Ewa Ciunowicz

Wielkie otrzęsiny studentów AON

W dniach 27 i 28 października 2009 r. w klubie Piekarnia odbyły się wielkie otrzęsiny studentów I roku, zorganizowane przez Zarząd Samorządu Studentów Akademii Obrony Narodowej oraz Wydziałowe Rady Samorządów.

Pierwszego dnia bawili się studenci Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego, natomiast drugiego Wydziału Zarządzania i Dowodzenia. Imprezę uświetniła obecność zaproszonych gości: pani prodziekan ds. studenckich WBN dr Marleny Karnowskiej-Werner, dziekana WZiD płk. dr. hab. inż. Jaro-

slawa Wołęjszo oraz prodziekana WZiD płk. dr. hab. inż. Marka Wrzoska. Studenci byli świadkami pokazów pirotechnicznych, a także mogli wziąć udział w konkursach i wygrać atrakcyjne nagrody, sponsorowane m.in. przez MultiPerfumerię.PL, Zarząd Samorządu Studentów Akademii Obrony Narodowej, Pirotechnikę Sceniczną – www.ROKIT.pl, New Life Recordings oraz Promaidmusic.

Marta Pietrzak

Przewodnicząca WRS WZiD AON

Fotografie: SebaFoto

Koncerty w Klubie AON

Występ Kuby Michalskiego

8 października 2009 r. w Klubie AON odbył się koncert ballad Leonarda Cohena w wykonaniu Kuby Michalskiego.

Kuba Michalski to wspaniały pieśniarz, gitarzysta, kompozytor i autor tekstów. Dwukrotnie uzyskiwał wyróżnienie na Ogólnopolskim Przeglądzie Piosenki Autorskiej OPPA, natomiast w duecie z Justyną Bacz wygrał Festiwal Pieśni Leonarda Cohena w Krakowie. Jest współzałożycielem zespołu „Cotton Cat”. Z solowymi recitalami, poświęconymi balladom kanadyjskiego artysty Leonarda Cohena, występował niemal w całej Polsce, a teraz nadszedł czas na Akademię!

Na koncercie, zorganizowanym przez Dom Kultury „Rembertów” oraz Klub Akademii Obrony Narodowej, zgromadzona publiczność usłyszała utwory wykonane w polskiej wersji językowej, m.in. „Dance

me to the end of love”, „Suzanne”, „Hallelujah”, „The partisan”, „Famous blue raincoat”, a także piosenki z repertuaru zespołu „Cotton Cat”.

Znakomite wykonanie utworów w połączeniu z miłą kameralną atmosferą sprawiły, że koncert można było zaliczyć do udanych. Najlepszym tego dowodem były gromkie oklaski, które artysta otrzymał na zakończenie występu.

Red.

Fot. Krystyna Puchała

Z okazji Święta Niepodległości

10 listopada w Klubie AON, z programem słowno-muzycznym pt. „Kiedy myślę... Moja Ojczyzna”, wystąpił artysta scen warszawskich i solista Centralnego Zespołu Artystycznego WP Lech Wiewióra. W jego wykonaniu usłyszeliśmy pieśni: „Wojenka, Wojenka...”, „Białe róże”, „Marsz Polonia”, „O Mój Rozmarynie”, „Piechota”, „Pierwsza Kadrowa”, czy też „Marsz Pierwszej Brygady”. Oprawą muzyczną koncertu, który został zorganizowany przy współudziale Domu Kultury „Rembertów”, zajął się Mateusz Wiewióra.

Red.

Fot. E. Ciunowicz

Wielka Rewia Kawaleryjska 2009

12 września 2009 r. w Starej Miłośnie, w ramach obchodów Święta Wojsk Lądowych, zorganizowano Wielką Rewię Kawaleryjską. Honorowy patronat nad imprezą objął minister obrony narodowej Bogdan Klich, zaś jej organizatorem było Stowarzyszenie „Szwadron Jazdy Polskiej RP” przy współudziale wojewody mazowieckiego.

W trakcie wielkiej rewii mogliśmy obejrzeć m.in. pokaz wyszkolenia żołnierzy kawalerii powietrznej, czy też musztrę kawaleryjską w wykonaniu

niu Szwadronu Kawalerii Wojska Polskiego. Dużą atrakcją była także prezentacja przez towarzyszy pancernych z Pierwszej Chorągwi Pancernej Wojsk Rosyjskich J.O. Hieremiego Korybuta Xięcia Wiśniowieckiego repliki rzędów husarskich, występ jazdy napoleońskiej, a także kawalerii i piechoty zmotoryzowanej II Rzeczypospolitej. W programie rewii znalazł się również pokaz historycznego sprzętu wojskowego oraz pojazdów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, będących w zbiorach Muzeum II Korpusu Polskiego w Warszawie. Główną część imprezy stanowiły szarże husarii, jazdy napoleońskiej, oddziałów kawalerii II RP oraz przejazd pojazdów 2. Korpusu. Imprezę zakończyła defilada pododdziałów jazdy w galopie.

Rewii towarzyszył piknik kawalerski, podczas którego można było odwiedzić stoiska informacyjno-promocyjne Wojska Polskiego, obozowiska grup rekonstrukcyjnych, wystawy obrazów, fotografii, stoiska księgarskie oraz promocyjno-handlowe. W godzinach popołudniowych natomiast wystąpił Ludowy Zespół Artystyczny PROMNI im. Zofii Soltanowej SGGW w Warszawie.

Red.

Fotografie: Henryk Doraczyński

Dziadek do orzechów

„Dziadek do orzechów” to balet-feeria w dwóch aktach, wystawiany w obecnej inscenizacji w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie od 29 kwietnia 1989 roku.

Akcja baletu rozgrywa się w wigilijny wieczór w domu Klary. Dziewczynka i jej brat otrzymują od wujka – Drosselmeyera prezenty, wśród których znajduje się mechaniczna lalka Dziadka do orzechów. To z nią związana jest cała fabuła tego familijnego przedstawienia, oparta na bajce E.T. A. Hoffmanna. Klara zasypia, a w jej śnie pojawia się Dziadek do orzechów, który najpierw walczy w obronie dziewczynki z Królem Myszy, a następnie przeistacza się w pięknego Księcia i zabiera ją do Krainy Śniegu i Królestwa Kwiatów. Bohaterowie baśni odwiedzają także: Hiszpanię, Bliski Wschód, Chiny i Rosję. Egzotycznym podróżom towarzyszą spektakularne tańce symbolizujące różne smakołyki – czekoladę, kawę, herbatę – lub postacie lalek.

Nad ranem dziewczynka budzi się z fantastycznego snu wigilijnego, a wraz z nim cała magia znika.

W przedstawieniu obok takich wspaniałych artystów m.in. jak: Maria Żuk (Klara), Władimir Jaroszenko (Dziadek do orzechów), Wojciech Warszawski (Drosselmeyer), czy też – w moim odczuciu – fenomenalnych: Maksima Wojtiula (Rycerzyk) i Wojciecha Ślęzaka (Król Myszy), wystąpili uczniowie Państwowej Szkoły Baletowej oraz zaprezentował się chór Alla Polacca pod kierownictwem Sabin Włodarskiej. Gorąco polecam!

Ewa Ciunowicz

Piotr Czajkowski „Dziadek do orzechów”, libretto: Marius Petipa, opracowanie libretta: Andrzej Glegolski i Hubert Cygan, choreografia: Andrzej Glegolski, dyrygent: Marcin Nałęcz-Niesiołowski, scenografia: Mariusz Chwedczuk, kostiumy: Xymena Zaniewska.

Nasz srebrny medalista

Srebrny medal na Mistrzostwach Świata w Akrobacji Szybowcowej, zorganizowanych w dniach 9–19 lipca 2009 r. w czeskich Budziejowicach na lotnisku Hosin, zdobył student V roku lotnictwa w AON – Maciej Pospieszynski.

Kiedy rozpoczęła się Pana przygoda z lotnictwem?

Lotnictwem interesowałem się od najmłodszych lat, a przejawiało się to składaniem modeli samolotów. Mój dziadek – kapitan żeglugi wielkiej, po cichu marzył o tym, że pójdę w jego ślady, ja jednak wybrałem latanie. Moja przygoda z lotnictwem rozpoczęła się w 1998 roku w Warszawie, gdzie na lotnisku na Bemowie uczyłem się latania na szybowcach. Naukę akrobacji szybowcowej natomiast rozpocząłem w 2000 r. w Rybniku na lotnisku Gotartowice, które jest bazą treningową polskich akrobatów. Obecnie mój nalot na szybowcach to ponad 1000 godzin.

Jakie ma Pan osiągnięcia na swoim koncie?

Licencję szybowcową uzyskałem na początku 2000 r., a rok później po raz pierwszy wziąłem udział w Mistrzostwach Polski w Akrobacji Szybowcowej. W 2002 r. zadebiutowałem w zawodach przelotowych: wystartowałem w Krajowych Zawodach Szybowcowych w Częstochowie oraz w Mistrzostwach Polski Juniorów w Lesznie – w obu tych imprezach udało mi się zwyciężyć. W 2005 r. ostat-

Fot. Jarosław Rudziński

ni raz uczestniczyłem w Mistrzostwach Polski Juniorów w przelotach, w których udało mi się zdobyć złoty medal. W 2004 r. zadebiutowałem w Mistrzostwach Europy, gdzie zająłem daleką pozycję. Zawody te pozwoliły mi jednak zdobyć niezbędne doświadczenie. Moim największym sukcesem było zajęcie drugiego miejsca w tegorocznych Mistrzostwach Świata w Akrobacji Szybowcowej. Srebrny medal zdobyłem za Program Nieznany, na który składały się trzy konkurencje nieznane. W klasyfikacji generalnej tych mistrzostw uplasowałem się na dziewiątym miejscu. Ostatnim moim osiągnięciem jest drugie miejsce w kategorii amatorów w XIX Ogólnopolskich Warszawskich Zawodach Samolotowych, które odbyły się w dniach 8–11 października 2009 r. W zawodach tych startowałem jako nawigator z Krzysztofem Kowalcukiem, który jest absolwentem Akademii Obrony Narodowej.

Gdzie Pan trenuje i ile czasu poświęca Pan na treningi?

Akrobację trenuję głównie w Rybniku, ale zdarza mi się latać na lotnisku Chrcynno pod Nasielskiem, będącym własnością Aeroklubu Warszawskiego, którego jestem członkiem. Treningi rozpoczynają się co roku 2–3 miesiące przed zawodami. Bardzo żałuję, ale dzieje się to niekiedy kosztem studiów. Zazwyczaj niestety jest tak, że termin Mistrzostw Polski pokrywa się z terminem sesji egzaminacyjnej. Nic na to nie mogę poradzić.

Fot. Tomasz Grzyb

Czy wiąże Pan przyszłość z lotnictwem szybowcowym?

Nie ukrywam, że chciałbym związać się z lotnictwem zawodowo. Mam uprawnienia instruktora szybowcowego – w minione wakacje po raz pierwszy wyszkoliłem grupę podstawową, a moim najbliższym celem jest uzyskanie uprawnień samolotowych. Loty na samolotach rozpocząłem kilka lat temu, ale dopiero w tym sezonie zajmuję się tym bardziej intensywnie – mój nalot wyno-

si ok. 160 godzin. Ostatnio miałem okazję latać samolotem Extra 300L w towarzystwie drugiego wice mistrza świata z 2002 roku i wielokrotnego mistrza Anglii w akrobacji samolotowej Marka Jęferiesia. Była to dla mnie świetna lekcja latania i możliwość zdobycia doświadczenia na przyszłość. Moim marzeniem jest rozpoczęcie startów w zawodach akrobacji samolotowej i zdobywanie w niej medali ME i MŚ.

Rozmawiała Ewa Ciunowicz

Trzecie miejsce reprezentacji AON w piłce nożnej

Trzecie miejsce wywalczyła drużyna AON w Turnieju Piłki Nożnej 9-osobowej, rozgrywanym w dniach 22–23 września 2009 r. w ramach Mistrzostw Garnizonu Warszawa.

W zawodach wzięło udział siedem drużyn reprezentujących: Centralny Ośrodek Analizy Skażeń, Centralny Węzeł Łączności, Wojskowe Centrum Geograficzne, Pułk Samochodowy, Policję Państwową, Jednostkę Wojskową 1560 oraz AON.

W skład naszego zespołu weszli: Norbert Prusiński, ppłk Jacek Stempień, ppłk Robert Ryczkowski, ppłk Grzegorz Lewandowski, ppłk Jacek Lewandowski, ppłk Waldemar Pawelec, mjr Jarosław Pałuba, mjr Dariusz Nowak, mjr Piotr Niewęglowski, mjr Władysław Biało, mjr Krystian Frącik,

mjr Mirosław Bembnowicz oraz chor. Robert Brzeziński. Zwycięzcom gratulujemy!

Red.

Turniej piłki siatkowej

8 października 2009 r. z okazji Święta Akademii odbył się turniej piłki siatkowej.

W zawodach wystartowały reprezentacje wydziałów i jednostek organizacyjnych AON. Po blisko pięciogodzinnej rywalizacji sportowej wyłoniono zwycięzcę turnieju, którym została drużyna Wydziału Zarządzania i Dowodzenia, która meczu finałowym pokonała reprezentację Wydziału Bezpieczeństwa Narodowej. Na trzecim miejscu uplasowali się przedstawiciele Centrum Symulacji i Komputerowych Gier Wojennych. Puchary sportowe zwycięzcom wręczył rektor-komendant AON gen. dyw. dr inż. Romuald Ratajczak.

Red.

Fot. Zdzisław Rutkowski

III Akademickie Mistrzostwa Polski na Celność Lądowania

W dniach 9–11 października 2009 roku na lotnisku Aeroklubu Opolskiego w Polskiej Nowej Wsi k. Opola odbyły się III Akademickie Mistrzostwa Polski na Celność Lądowania. Zawody zostały zorganizowane przez Akademicki Klub Lotniczy działający przy Politechnice Wrocławskiej.

Studenci zrzeszeni w Lotniczym Kole Naukowym, zdecydowali się podjąć wyzwanie i stanąć do rywalizacji. Uczestnictwo w zawodach było kolejną okazją do przypomnienia społeczności akademickiej o istnieniu takiej uczelni jak Akademia Obrony Narodowej oraz oferowanych przez nią studiów, na których studenci cywilni mogą poszerzać swoją wiedzę i realizować życiowe pasje.

Celem mistrzostw, oprócz rywalizacji sportowej, było zjednoczenie społeczności akademickiej zainteresowanej szeroko pojętą tematyką lotniczą. W mistrzostwach wzięło udział dwudziestu trzech zawodników reprezentujących sześć uczelni. Zawodnicy mieli za zadanie wylądować szybowcem jak najbliżej ustalonego punktu.

Akademii Obrony Narodowej reprezentowali studenci lotnictwa i zarządzania lotnictwem Wydziału Zarządzania i Dowodzenia – członkowie Lotniczego Koła Naukowego: Grzegorz Gałek, Tomasz Kurdziel, Paweł Strzelczak, Piotr Matyszewski oraz Michał Bober. Studenci AON w klasyfikacji drużynowej zajęli III miejsce, ustępując studentom Politechniki Wrocławskiej i Politechniki Rzeszowskiej.

Relacja z III Akademickich Mistrzostw Polski na Celność Lądowania

Piątek

Wrocław przywitał nas słoneczną pogodą. Po obiedzie i krótkim spacerze po mieście udaliśmy się na teren Politechniki Wrocławskiej, gdzie odbyło się powitanie i prezentacja drużyn. W pierwszej kolejności wystąpił Krzysztof Borowiecki (prezes Akademickiego Klubu Lotniczego i główny organizator mistrzostw), który szczegółowo przedstawił plan zawodów oraz sposób, w jaki będą one przeprowadzone. Następnie przedstawiciele wszystkich drużyn z reprezentowanych uczelni wygłosili krótkie prezentacje na temat działalności klubów i kół naukowych zrzeszających pasjonatów lotnictwa. Kolejnym punktem dnia było udanie się zawodników na statek i rejs integracyjny po Odrze. Trzeba przyznać, że Wrocław z takiej perspektywy wygląda wspaniale. Mimo chłodnego wieczoru, organizatorzy zadbali o to by atmosfera przed mistrzostwami była bardzo ciepła. W czasie rejsu mogliśmy przedstawić dokonania Lotniczego Koła Naukowego, wymienić opinie i spostrzeżenia, a także pomysły, które chcielibyśmy zrealizować w nadchodzącym roku. Po zakończonym rejsie postanowiliśmy odpocząć i nabrać sił na następny dzień, ponieważ z rana czekała nas blisko stuczterdziestokilometrowa podróż do miejsca rozgrywania mistrzostw.

Sobota

Lotnisko Aeroklubu Opolskiego w Polskiej Nowej Wsi k. Opola przywitało nas niezbyt sprzyjającą aurą. Drobne opady deszczu oraz niska podstawa chmur spowodowana przechodzącym frontem z południowego zachodu sprawiły, że rozegranie pierwszej kolejki mistrzostw stało się pod znakiem zapytania. Lotnicy jednak nigdy się nie poddają i gdy tylko poprawiły się warunki pogodowe, organizator po szczegółowej odprawie i zapoznaniu uczestników z zasadami wykonywania lotów w tym dniu, zarządził rozpoczęcie mistrzostw. Niestety, pogoda tego dnia nas nie rozpieszczała. Po kilku dość długich przerwach w trakcie pierw-

szej i drugiej kolejki, doświadczony instruktor, nadzorujący loty, z powodu pogorszenia się warunków atmosferycznych do stopnia zagrażającego bezpieczeństwu wykonywania lotów, zdecydował o przerwaniu drugiej kolejki i zakończeniu startów tego dnia. Z mieszanymi nastrojami po pierwszym dniu zawodów wróciliśmy do Wrocławia.

Niedziela

Wschód słońca oraz umiarkowane zachmurzenie, które obserwowaliśmy przez szybę autokaru pędzącego autostradą A4 w kierunku Opola, dawało nadzieję na dużo lepszą pogodę, a tym samym szansę dokończenia drugiej i trzeciej kolejki mistrzostw. Ze względu na zmianę kierunku wiatru, w niedzielę starty odbywały się na innym kierunku niż w dniu poprzednim. Pogoda jednak nie była tak przyjemna, jak mogłoby się wydawać. Wiatr był silniejszy niż w sobotę, a do tego porywisty, co przełożyło się na wzrost trudności lądowania. Startując jako pierwszy, przekonałem się o tym na własnej skórze. Wyniku tego lądowania na celność niestety

nie mogę zaliczyć do udanych. Na szczęście kole-dzy z drużyny zadbali o to, żebym się nie przejmował i całą sytuację obrócili w żart. Ostatecznie cała sytuacja zmotywowała nas do większej koncentracji w kolejnych lotach, co przełożyło się na zadawalający nas ostateczny wynik.

Wyniki

Po zakończeniu trzeciej kolejki i kolacji nad-szedł czas na ogłoszenie wyników. Z wielką rado-ścią przyjęliśmy werdykt oznajmiający, iż nasza reprezentacja zajęła III miejsce. Pozostał mały nie-dosyt, ponieważ do drugiego stopnia podium za-brakło nam jedynie siedmiu milimetrów. Mimo to zgodnie z resztą drużyny wynik uważamy za do-bry, ponieważ obroniliśmy rezultat poprzedniej edycji. Kolejne mistrzostwa organizator zapowie-dział już na maj 2010 roku. Mamy nadzieję, że reprezentacji Lotniczego Koła Naukowego tam nie zabraknie i będziemy mogli zawalczyć o wyż-sze miejsce na podium.

Podziękowania

Reprezentacja LKN składa podziękowania osobom, które przyczyniły się do tego sukcesu, a w szczególności pani prorektor ds. studenckich dr Anecie Nowakowskiej-Krystman oraz pani kwe-stor-zastępcy kanclerza mgr Annie Rodek, a także przedstawicielom Zarządu Samorządu Studentów.

Michał Bober

Prezes Lotniczego Koła Naukowego

Fotografie: Paweł Strzelczak

Mistrz Warszawy w racketlonie

W dniach 19–21 listopada 2009 r. w klubie TUAN w Piasecznie odbył się **Call2Action Racketlon Cup Warsaw Open 2009**, na którym, w kategorii open mę-zczyzn, wygrał debiutujący w racketlonie mjr Mirosław Bembnowicz – wykładowca Stu-dium Wychowania Fizycznego i Szkolenia Ogniwego AON. Zwycięzcy serdecznie gratulujemy.

Red.

Fot. Jakub Piłkuła

46. Varsoviada Igrzyska studentów I roku

W dniach 10–11 listopada 2009 r. już po raz czterdziesty szósty odbyła się Varsoviada, której celem była popularyzacja sportu i kultury fizycznej wśród studentów pierwszych lat studiów uczelni warszawskich i województwa mazowieckiego.

Igrzyska, które odbyły się w obiektach Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, zostały zorganizowane przez Akademicki Związek Sportowy Środowisko Warszawa przy współpracy z AWF oraz Klubami Uczelnianymi AZS i Studiów WF i S. Patronat honorowy nad rozgrywkami objęło Miasto Stołeczne Warszawy oraz Ministerstwo Sportu i Turystyki.

W Varsoviadzie wzięło udział aż 70 studentów Akademii Obrony Narodowej, którzy reprezentowali naszą Alma Mater w tenisie stołowym, biegach przełajowych, pływaniu, koszykówce, piłce nożnej oraz siatkówce. Największy sukces odnieśli nasi reprezentanci w piłce siatkowej. Drużyna w składzie: Paweł Kostrzewa, Maciej Ryczkowski, Szymon Grynfelder, Kamil Kuliński, Michał Bubrzyk, Bartłomiej Pruniewicz, Jakub Pilarski, Mateusz Warecki, Arkadiusz Szymański, Marcin Połec, Feliks Stamm, Dariusz Pasik, Marcin Popławski, zdobyła brązowy medal. Drużyna siatkarska naszych studentek z kolei uplasowała się tuż za podium, zajmując czwarte miejsce.

Godne uwagi są również wyniki studentów AON w konkurencjach w pływaniu, w których 7 miejsce zajął Matusz Piecusi (50 m st. grzbie-

towym) oraz 32 miejsce – Łukasz Mierzejewski (50 m st. dowolnym).

Tradycyjnie nie zabrakło rywalizacji władz uczelnianych w Trójboju Rektorskim. W tym roku w jego skład wchodziły: rzut piłką do kosza, strzelanie z łuku do tarczy i nowa konkurencja – rzut styndium. Naszą uczelnię reprezentowała dzielnie pani prorektor ds. studenckich dr Aneta Nowakowska-Krystman, która wywalczyła siódme miejsce.

Varsoviada to wyjątkowy turniej. Można w nim wziąć udział tylko raz. Jest to doskonała okazja dla wszystkich „pierwszaków” do zaprezentowania swoich umiejętności w roli reprezentanta uczelni szerszej publiczności.

Adam Matyja

Fotografie: Michał Wróblewski

Airsoft to świetny sposób na spędzenie wolnego czasu

Rozmowa z entuzjastą i uczestnikiem gier airsoftowych - studentem I roku historii Michałem Grabkiem

Na czym polega ten sport i czym różni się od gier paintballowych?

Airsoft to gra zespołowa wywodząca się z Japonii, gdzie po drugiej wojnie światowej, na skutek zakazu produkcji broni, powstały pierwsze repliki Air Soft Gun (ASG). Od momentu gdy na rynku pojawiły się tanie repliki broni, Airsoft stał się dość powszechną rozrywką dla osób w każdym wieku (minimalny wiek to ukończony 16 rok życia). Gry oparte są na scenariuszach, które naśladują fikcyjne lub historyczne działania wojenne. Podstawowym celem zabawy jest trafienie przeciwnika plastikową kulką (o średnicy 6 mm). Każdy z graczy musi być uczciwy i przyznawać się do trafień – tym głównie Airsoft różni się od Paintballa, do którego rozgrywek wykorzystywana jest amunicja w postaci kulek z farbą.

Jakie są rodzaje gier airsoftowych?

Rozróżniamy trzy rodzaje gier: strzelanki, zmierzające np. do całkowitego wyeliminowania przeciwnika bądź o bardziej rozbudowanym scenariuszu, LARP-y (ang. Live Action Role-Playing), opierające się na przygotowanym wcześniej rozbudowanym scenariuszu polegającym np. na przejęciu kontroli nad fikcyjnym państwem oraz Milsimy (ang. Military Simulation), trwające od 24 do 48 godzin, w których odzwierciedlane są warunki prawdziwego pola walki. W rozgrywkach Milsimy gracze wprowadzili dodatkowo system CCS, oparty na systemie kart ran, które decydują o skutkach trafienia kulką. Przewidziane są w nim trzy rodzaje kart ran: rana lekka, ciężka oraz wyłączony z walki.

Ile osób może uczestniczyć w bitwie airsoftowej i gdzie są one rozgrywane?

W grach airsoftowych uczestniczy od kilkunastu, nawet do kilkuset osób. Zabawy odbywają się w miejscach o dużej powierzchni (las, poligon wojskowy – taktyka leśna, puste budynki pofabryczne – taktyka czarna).

Fot. Kamil Staruch

Jak wygląda strój ochronny gracza?

Ochronne w zasadzie są jedynie okulary i maski. Ubrani jesteśmy natomiast w mundur, składający się z kurtki, spodni, różnego rodzaju nakryć głowy, takich jak patrolówka czy junglehut, oraz buty za kostkę. Każdy gracz musi się również zaopatrzyć w replikę broni: sprężynową, gazową lub elektryczną (ang. Automatic Electric Airsoft Gun – AEG), oraz amunicję.

Od jak dawna uczestniczy Pan w grach airsoftowych?

Pomysł na udział w zabawach airsoftowych narodził się cztery lata temu. Podsunął mi go mój brat, który w dzienniku „Metro” przeczytał artykuł na ten temat. Od tej pory dużo wolnego czasu przeznaczam właśnie na udział w tych imprezach.

W jaki sposób można przyłączyć się do zabawy?

Wszelkie informacje na temat spotkań airsoftowców znajdują się na warszawskim i mazowieckim forum airsoftowym na stronie internetowej: www.warrior.pl, bądź na mniejszym forum: www.asg.qrde.pl, a także na forum naszej drużyny: www.asgwoinakompania.fora.pl.

Rozmawiała Ewa Ciunowicz

Walki wojsk państw Osi w Afryce Północnej 1941-1942

mgr Dariusz Ogórek

Kolejne szturmowanie Tobruku kwiecień-maj 1941 r. Cz. III

Nowy plan ataku wojsk państw Osi na Tobruk przewidywał wykonanie głównego uderzenia na południowo-zachodnim odcinku twierdzy siłami czterech grup dywizyjnych: dwóch niemieckich i dwóch włoskich. Najważniejszym zadaniem było przełamanie obrony po obu stronach wzgórza Ras el-Medauar. Po wykonaniu tego zadania, następnego dnia planowano natarcie przez Bianca i Pilistrano (był to rejon stanowiska dowodzenia garnizonu i stanowisk ogniowych artylerii) w kierunku miasta i portu

W pierwszym rzucie w natarciu wzięły udział siły niemieckie – na prawym skrzydle 5. Dywizja Lekka (gen. Heinrich Kirchheim), na lewym 15. Dywizja Pancerna. Jednostki włoskie miały iść w drugim rzucie i tak: Dywizja Pancerna „Ariete” rozwijała się za grupą gen. Kirchheima, a Dywizja Piechoty „Brescia” za 15. Dywizją Pancerną. W ugrupowaniu tym główny wysiłek skupiony był na prawym skrzydle – gen. Kirchheim dysponował 5. Pułkiem Pancernym (81. czołgów)¹, silnym 2. Batalionem Karabinów Maszynowych, pozostałościami 8. Batalionu Karabinów Maszynowych, dwoma kompaniami saperów, artylerią polową, przeciwpancerną i przeciwlotniczą. Grupa 15. Dywizji Pancernej miała jedną kompanię 8. Pułku Pancernego, niekompletny 104. Pułk Piechoty Zmotoryzowanej, 200 Zmotoryzowany Batalion Saperów oraz artylerię. Włoska dywizja piechoty miała kilka słabych batalionów, a dywizja pancerna bardzo słaby pułk czołgów.

Szturm² na Tobruk rozpoczął się 30 kwietnia od gwałtownego godzinnego przygotowania artyleryjskiego oraz nalotów sztukasów na rejon przewidziany do przełamania. Około godz. 20.00 przez przejścia w zasiekach oraz pomosty nad rowem przeciwczołgowym, przygotowane przez saperów z 33. batalionu i strzelców z 2. Batalionu Karabinów Maszynowych czołgi 5. Dywizji Lekkiej ruszyły do ataku. Natarcie posuwało się bez przeszkód, tym łatwiej, że ostrzał artyleryjski uszkodził linie telefoniczne łączące poszczególne brytyjskie stanowiska obronne z dowództwem obrony twierdzy, co uniemożliwiło dokładne rozeznanie w sytuacji bojowej

oraz ewentualne kierowanie posiłków na zagrożone punkty obrony. Dodatkowo sytuację obrońców pogarszał zapadający zmrok. „Jednym słowem rozpoczął się typowy bój nocny, pełen zaskoczeń, niewyjaśnionych sytuacji, akcji celowych i bezsensownych”³. Tymczasem do godz. 21.30, oddziałom niemiecko-włoskim udało się przełamać brytyjski opór, pomiędzy posterunkami R 1 a S 5 i tym samym przejść pierwszą linię obrony twierdzy.

Następnego dnia (1 maja) niemieccy piechurzy zakończyli likwidację resztek obrońców w rejonie przełamania oraz opanowali wzgórze Ras el-Medauar. Nie powiódł się natomiast atak niemieckich czołgów, które na skutek silnego obstrzału zostały zmuszone do odwrotu. Do wieczora Niemcy zdołali wprowadzić poszerzyć wyłom oraz umocnić się w starym forcie zdobytym na wzgórzu, ale natarcie straciło impet. Gen. Erwin Rommel zatrzymał szturm i polecił umocnić się na zdobytym terenie. Długość niemieckich pozycji na zajętej obszarze w rejonie wyłomu wynosiła około 6 kilometrów i obejmowała szesnaście betonowych gniazd oporu pomiędzy punktami od S do S 7 i od R do R 7. Wzgórze pokryte było gęstą siecią umocnień, krytych przejść, dużą liczbą stanowisk moździerzy i broni maszynowej. Niemieccy żołnierze obsadzający wzgórze dysponowali w sumie: 276 lekkimi, 110 ciężkimi karabinami maszynowymi, 18 karabinami przeciwpancernymi, 6 sprzężonymi ciężkimi karabinami maszynowymi (przeciwlotniczymi), 27 armatami przeciwpancernymi, 40 działami przeciwlotniczymi oraz 36 działami i haubicami różnych typów i kalibrów.

Na podstawie napływających meldunków gen. Rommel zorientował się, że dalsze szturmowanie mogą powodować utratę większej liczby czołgów. Dlatego zmienił plan działania ograniczając się do blokowania twierdzy przez wojska włoskie, wzmocnione (w rejonie Ras el-Medauar) niewielkimi, ale silnie uzbrojonymi oddziałami niemieckimi. Natomiast główne siły Afrika Korps, otrzymały zadanie utrzymania ważnej strategicznie

przełęcz Halfaya oraz rejonu Sollum – Capuzzo.

Po szturmach Tobruku między 30 kwietnia a 4 maja, wojska niemiecko-włoskie nie przeprowadzały już bezpośrednich ataków na twierdzę. W dotychczasowych walkach Niemcy stracili około 115 żołnierzy, 395 zostało rannych a 128 zaginionych, straty włoskie to: 152 zabitych, 215 rannych i 85 zaginionych. Tymczasem 15 maja Brytyjczycy (głównie pododdziały 22. Brygady Gwardii), rozpoczęli operację „Brevity”, w wyniku której zdobyli przełęcz Halfaya (bronioną przez pododdział 15. Batalionu Karabinów Maszynowych), a także Sollum i Fort Capuzzo. Niemcy gwałtownym kontratakiem czołgami wspieranymi przez artylerię wkrótce ponownie objęli kontrolę nad obiema miejscowościami, jednak pomimo prób nie zdołali odzyskać przełęczy. Udało się ją zdobyć dopiero parę dni później – 29 maja. Po wyparciu Brytyjczyków, żołnierze niemieccy niezwłocznie przystąpili do umacniania pozycji – budowano nowe i rozbudowywano istniejące stanowiska ogniowe oraz zakładano rozległe pola minowe, natomiast na przełęcz rozmieszczono armaty 88 mm, kilka samobieżnych dział PAK 47 oraz włoską baterię dział kal. 75 mm.

Brytyjczycy nie rezygnowali z prób odblokowania Tobruku i wyparcia wojsk Osi z Libii. Po uzupełnieniu zaopatrzenia i przegrupowaniu swoich oddziałów, głównodowodzący wojskami brytyjskimi na Bliskim Wschodzie gen. Archibald Wavell, nakazał rozpoczęcie kolejnej operacji pod nazwą „Battleaxe”. Po raz kolejny rozgorzały zaciekle walki o Sollum, Fort Capuzzo oraz przełęcz Halfaya. Po początkowym powodzeniu (alianci chwilowo ponownie opanowali Sollum i Fort Capuzzo), mimo zaciekłych ataków nie udało się zdobyć przełęczy bronionej z niezwykłą determinacją przez niemiecką, pod dowództwem kpt. Bacha, baterię dział kal. 88 mm. i włoską baterię dział kal. 75 mm, dowodzoną przez mjr. Ricardo Pardiego⁴. I tym razem zwycięstwo odniosły wojska Osi, które użyły niemieckich czołgów z 15. Dywizji Pancерnej i 5. Dywizji Lekkiej.

Ostatecznie operacja „Battleaxe” zakończyła się klęską i Brytyjczycy w wyniku poniesionych strat⁵ wycofali się do rejonu Sidi Barrani. Bezpośrednią przyczyną fiaska ofensywy było również odwołanie w dniu 21 czerwca 1941 r.⁶ gen. Archibalda Wavella. Jego następcą na stanowisku głównodowodzącego został gen. Claude Auchinleck. Dla oblężonego Tobruku zmiana dowódcy wojsk brytyjskich ozna-

czała koniec nadziei na szybkie przerwanie blokady, ale też pewność, że naczelne dowództwo w Kairze nie wyda obrońcom twierdzy rozkazu kapitulacji. Gen. Auchinleck uznał bowiem, że Tobruku należy bronić do czasu przygotowania nowej ofensywy, wiążąc tym samym jak najwięcej sił niemiecko-włoskich. Sytuacja Tobruku i wokół niego miała – według nowego głównodowodzącego, pozostawać niezmieniona aż do rozpoczęcia nowej ofensywy brytyjskiej.

Podczas walk toczonych w ramach operacji „Brevity” i „Battleaxe” wojska niemiecko-włoskie nie prowadziły bezpośrednich ataków na twierdzę, ich akcje ograniczały się jedynie do potyczek z patrolami obrońców oraz do odpierania ataków na wzgórzu Ras el-Medauar. Twierdza i port były natomiast intensywnie ostrzeliwane przez niemiecką i włoską artylerię oraz nieustannie bombardowane przez lotnictwo państw Osi, które jednocześnie atakowało każdy konwój zbliżający się do Tobruku.

Przypisy:

1. J. Ledwoch w pracy pt. *Afrika Korps*, liczbę czołgów w 5. Pułku Pancernym określa na 78.
2. Szturm niemiecko-włoski nie był zaskoczeniem dla obrońców Tobruku, przegrupowania wojsk, wzmożone rozpoznanie naziemne i z powietrza oraz własna obserwacja, pozwoliły dokładnie ustalić rejon i czas uderzenia.
3. T. Rawski, *Tobruk 1940–1941 – plany i realia*, Warszawa 1992, s. 24.
4. Zdecydowana postawa Włochów zaskoczyła Rommla, który po walce odwiedził artylerzystów i uściśnął dłoń mjr. Ricardo Pardiego.
5. Co do bilansu strat w wyniku operacji „Battleaxe” istnieją pewne rozbieżności, i tak: wg. Z. Kwietnia, *Tobruk 1941–1942*, s. 106, po stronie brytyjskiej: ok. 1000 poległych, rannych i zaginionych oraz 91 czołgów; wojska Osi straciły 700 ludzi i 50 czołgów; J. Ledwoch w pracy pt. *Afrika Korps* liczbę zniszczonych czołgów niemieckich określa na 25, natomiast P. Carell w pracy pt. *Lisy pustyni* na stronie 62, podaje: straty aliantów – 122 poległych, 29 zaginionych, 588 rannych, 100 zniszczonych czołgów, straty niemieckie: 95 poległych, 235 zaginionych, 350 rannych, całkowicie stracono 12 czołgów, a uszkodzonych zostało 50. Gen. Erwin Rommel w liście do żony z dnia 17 czerwca 1941 roku, pisze: „(...)”, z naszej strony tylko około 25 czołgów nie do odzyskania”.
6. Michael Raster w pracy pt. *Generałowie Churchill* (pod red. Johna Keegana) na stronie 221, jako datę odwołania gen. Wavella, podaje dzień 5 lipca 1941 r.

Porucznik Stanisław Latwis

Sylwetka por. pil. Stanisława Latwisa – cenionego instruktora pilota w przedwojennym dęblńskim Centrum Wyszkożenia Lotnictwa, ale przede wszystkim autora muzyki do Marsza Lotników – na dobre wpisała się w panteon lotników wojskowych. Nie wszyscy jednak wiedzą jak wszechstronnie uzdolniony był bohater artykułu.

Stanisław Latwis urodził się 19 czerwca 1906 r. w miejscowości Stanisławów (miasto to przemianowano później na Iwanofrankowsk). Po matce odziedziczył talent muzyczny, natomiast po ojcu umysł naukowca. Na fortepianie nauczył się grać, zanim jeszcze opanował sztukę czytania i pisania. Do gimnazjum chodził w Witebsku i w Warszawie. Po przeprowadzce rodziny do Wilna ukończył tam szkołę średnią. Ojciec – Jan Latwis, który wykładał na uniwersytecie, bardzo chciał aby syn został naukowcem. Stanisław jednak wciąż był niezdecydowany. Wciąż zadawał sobie pytanie kim ma zostać. *Trzy drogi otwierały się przed Latwisem: naukowa, na której widział go ojciec, najmniej go pociągała; muzyka, z którą obcował blisko dzięki matce (...) wreszcie – lotnictwo, które sobie wymarzył. Z poczucia obowiązku słuchał wykładów uniwersyteckich. Z potrzeby duszy grał. Ale na lotnictwo znajdował czas wykradając czas nauce, obowiązkowi, życiu koleżeńskiemu i nawet poświęcając dlań godziny muzyki¹.*

Po ukończeniu kursu Stanisław stał się prelegentem LOPP². Napisał broszurki takie jak: „Lotnictwo dla nielotników” albo „Elektrotechnika dla nieelektrotechników”. Nauki pobierał w Wilnie, gdzie na lotnisku w Porubanku utwierdził się w swojej pasji. Momentem przełomowym był lot w wojskowej maszynie, który odbył jako pasażer wraz ze starszą siostrą Haliną. Odtąd już wiedział, co go interesuje. Dla lotnictwa porzucił studia uniwersyteckie, po czym zdał egzaminy do Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowie-Komorowie, cały czas myśląc o przeniesieniu na kurs pilotażu do szkoły lotniczej w Dęblinie. Nie wiedział jednak jak ciężka będzie jego droga do spełnienia marzeń. Powiedzenie „per aspera ad astra” w jego przypadku sprawdziło się w stu procentach. Pomyślnie przeszedł wstępne badania, jednak w Instytucie Badań Lotniczo-Lekar-

skich wykryto u niego lekką nerwicę serca. Wyrok komisji brzmiał: „Zdolny do służby w powietrzu jako pilot z zastrzeżeniem”. Wydawało by się, że to koniec, on jednak miał inny plan. Zimą na przełomie lat 1927/1928 wraz z przyjacielem przeniósł się do Szkoły Podchorążych Inżynierii w Warszawie. Szkołę tę wybrał z dwóch powodów: po pierwsze by zostać zawodowym oficerem musiał ukończyć szkołę oficerską, po drugie w szkole tej wykładano kilka przedmiotów, które mogły mu się przydać w lotnictwie. Przedmioty takie jak: elektrotechnika, maszynoznawstwo, wytrzymałość tworzyw, łączność, traktował priorytetowo. Resztę zaliczał na

oceny dostateczne. Skupiał się również na nauce języka francuskiego. Uczył się sam, według francuskiego programu szkolenia pilotów lotniczych, wykorzystywanego w Oficerskiej Szkole Lotnictwa w Dęblinie. Bardzo często chodził na wykłady na Politechnikę. Ukończył także kurs pilotażu w Aeroklubie Warszawskim. Po trzecim roku odbył praktyki we francuskich fabrykach samolotów mając jak najlepsze referencje ze szkoły, aeroklubu i LOPP. Potrafił przekonać wiceministra ds. wojskowych, by mógł wyjechać za granicę, a sam gen. Ludomił Rayski – ówczesny szef lotnictwa, załatwił mu bilet do Paryża ze specjalną zniżką. Po powrocie do kraju Latwis już jako podporucznik trafił do Modlina na praktyki do batalionu silnikowego, jednak już wtedy ważyły się jego losy. Napisał bowiem prośbę o przeniesienie do lotnictwa (po szkole był przecież saperem). Droga służbowa powodowała długie oczekiwanie, a on sam wielokrotnie jeździł po instytucjach wojskowych w poszukiwaniu dokumentów, które przyspieszyłyby całą sprawę. W Dowództwie Lotnictwa odnalazł swoje podanie. Treść opinii była następująca: *Na przyjęcie ppor. Stanisława Latwisa do Centrum Wyszkożenia nie reflektuję. Uzupełnienie kadr oficerów lotnictwa – tylko przez Szkołę Podchorążych w Dęblinie³.* Młody podporucznik poprosił wówczas o zgodę na przystąpienie do egzaminu eksternistycznego. Gen. Ludomił Rayski – szef Departamentu Lotnictwa, po rozmowach z oficerami oraz ppor. Latwisem, wyraził zgodę.

Dwadzieścia dwa przedmioty ppor. Latwis zdał na oceny bardzo dobre, udowadniając swoje umie-

jętności, mimo iż komisja przyjmująca egzaminy nie była do niego pozytywnie nastawiona. Niektórzy sugerowali, iż będą robili mu przeszkody. Pozytywne wyniki z egzaminu z programu wyszkolenia podchorążego-observatora (...) zapewniło mu przeniesienie do korpusu oficerów aeronautyki. Już jako obserwator 213 Eskadry Bombowej Nocnej ukończył w Aeroklubie Warszawskim kurs pilotażu, który potwierdził kursem w CWOL⁴, by w kilka miesięcy później ukończyć kurs wyższego pilotażu, co zapewniło mu przydział do 111 esk. Myśl. Po ukończeniu przeszkolenia w CBLŁ oraz kursu instruktorskiego w CWOL pozostał od marca 1935 r. w Dęblinie jako instruktor⁵. Stanisław Latwis triumfował. Został porucznikiem instruktorem i z dumą nosił lotniczą gapę. Należy zaznaczyć, że szkolenie praktyczne na trzech typach samolotów ppor. Latwis ukończył w Dęblinie jako prymus.

Od początku swojego pobytu w Dęblinie Latwis nie był lubiany przez kolegów. Był od nich starszy, a ponadto miał za sobą nie tylko szkołę średnią, ale był też absolwentem Wojskowej Szkoły Inżynierijnej. Przezywano go „ten saper”, zazdroszcząc mu sukcesu i silnej woli. Mówiono, że nie należy „zaśmieczać” elitarną kadry lotników oficerami wojsk lądowych. Nosił też ksywę „prywatniak”, gdyż zadając komuś pytanie zaczynał od słów: „Chciałem tak prywatnie zapytać...”. Jego instruktor, potem przyjaciel Janusz Meissner, dedykując mu książkę, pisał o nim tak: *Chciałbym, aby postać Pilota Gwiazdźdźstego Znaku stała się wzorem dla wszystkich młodych ludzi, którzy zamierzają zostać lotnikami; żeby – napotykać w życiu trudności, przeszkody, niepowodzenia, niebezpieczeństwa lub zawiść, walczyli z nimi tak, jak walczył Stanisław Latwis, tą samą bronią: siłą i szlachetnością charakteru.*

Stanisław Latwis był nie tylko lotnikiem. Bardzo kochał muzykę, która była czymś ważnym w jego życiu. *Po lotach znajdował czas na inne rozrywki, których dostarczało mu muzykowanie i pisanie. Dla przyjemności grał, sięgał po pióro. Pisał o tym, co stało mu się najbliższe. Wśród społeczeństwa nie tylko w mundurach, propagował lotnictwo. (...) Kiedy trafił do Warszawy w niej do eskadry Kościuszkowskiej usłyszał, że istnieje potrzeba napisania dla niej marsza. (...) Przypomnił sobie melodię zasłyszaną w rodzinnym domu⁶. (...) Dowództwo Lotnictwa w przeddzień rocznicy powstania Centrum Wyszokolenia Oficerów Lotnictwa, marsz 111. Eska-*

dry przyjęło jako marsz całego polskiego lotnictwa⁷. Marsz lotników rozbrzmiewał w 1933 roku podczas uroczystości odsłonięcia Pomnika Lotnika w Warszawie (dziś stoi on na skrzyżowaniu alei Żwirki i Wigury z ulicą Wawelską). Utwór oficjalnie po raz pierwszy jako Marsz Lotników został odegrany 10 października 1937 roku. Niestety autor muzyki⁸ tego nie doczekał. W przypadku por. Latwisa prawdziwa okazała się sentencja z lotniczego sztandaru: „Miłość żąda ofiary”. Zginął śmiercią lotnika podczas wykonywania lotu szkolnego z uczniem. Pilotujący wówczas samolot Potez XV ppor. pil. Wilhelm Hofmokl-Ostrowski podczas podchodzenia do lądowania popełnił błąd, którego por. Latwis nie mógł skorygować z uwagi na zbyt niską wysokość samolotu nad ziemią. W wypadku 29 maja 1939 r. o godz. 17.00 zginęli obaj. Latwis miał wówczas 29 lat.

Jako porucznik pilot-instruktor Stanisław Latwis w swojej krótkiej, jednakże jak bogatej karierze pilota wojskowego latał za sterami prawie wszystkich samolotów, jakimi dysponowało ówczesne lotnictwo wojskowe II RP. W ocenie instruktora z CWL w Dęblinie kpt. pil. Janusza Meissnera był jednym z najlepszych pilotów, którzy trzymali ręce na sterach samolotów myśliwskich kościuszkowskiej eskadry. Pochowano go na Powązkach w kwaterze C-16 – C-18. Ciało jego ucznia pochowano niedaleko, w kwaterze C 16-15.

ppor. mgr Robert Wójcicki

Przypisy:

1. Janusz Meissner, *Pilot gwiazdźdźstego znaku*, Warszawa 1976, s. 6.
 2. LOPP – Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.
 3. Janusz Meissner, *Pilot gwiazdźdźstego znaku*, Warszawa 1976, s. 14.
 4. CWOL – Centrum Wyszokolenia Oficerów Lotnictwa w Dęblinie.
 5. Jerzy Pawlak, *Absolwenci Szkoły Orłąt 1925–1939*, Warszawa 2002, s. 33.
 6. Muzykę do Marsza Lotników oparł na melodii kosynierów z 1794 roku.
 7. Konrad Rydołowski – Stanisław Latwis – pilot kompozytor, „Skrzydłata Polska Magazyn Lotniczy”, 2006 nr 8, s. 57.
 8. Autorką słów jest nauczycielka, dziennikarka i poetka Aleksandra Zasuszanka – przyjaciółka Stanisława Latwisa.
- Źródło fotografii: *Księga Poległych Lotników Dęblińskiej Szkoły Orłąt w latach 1925–1998*, pod red. Czesława Czyża, tom. 1. Warszawa-Dęblin 2001.

Czar gwar

„Jeronie, ale dupny krisbaum!” Taki pełen podziwu okrzyk na widok wspaniałej, „wypasionej” choinki wyrwał się z kształtnej piersi dziewczęcia, z którym przed laty, będąc podporucznikiem, spacerowałem w grudniu po śląskim miasteczku. A po świętach mój spóźniony z urlopu i nieco pokiereszowany żołnierz wytłumaczył się dosadnie i przekonująco: „Łóżorlech się jak świnia i wyciepnął na zaksie”. Nie od razu pojąłem, że spał się i wywalił na motorze.

Takie były moje (Kresowiaka) pierwsze kontakty z piękną gwarą śląską, którą lepiej poznawszy, wielcem sobie upodobał. Co mi procentowało na polonistycie dobrymi ocenami z dialektologii. W mojej grupie ćwiczeniowej tylko ja wiedziałem, że „skuli czegoś” to znaczy „z powodu”, „hasiok” to śmietnik, „zdrzadło” zaś – staropolskie zwierciadło.

Wyrazy te – jak wiele innych dotąd używanych w gwarach regionalnych (bo krom nich różniamy jeszcze środowiskowe i zawodowe) – wywodzą się z dawnej polszczyzny, której relikty żyją jeszcze właśnie i tylko w dialektach. Toż Sienkiewicz język bohaterów swoich powieści historycznych wzorował na gwarze Podhalan.

Przechowalnią wielu rdzennie polskich anachizmów jest także gwara śląska. Miał słuszność gen. de Gaulle, gdy w Zabrze głosił, że „jest to najbardziej polska z wszystkich gwar polskich”. To ten „język serca” zachował polskość ziemi śląskiej. Tak przecież mówili Rej i Kochanowski. I ten rodzimy rdzeń owej gwary ostał się w otocze Czechizmów i germanizmów, jakimi mowa ta obrastała przez stulecia. Wszak już w XIV wieku Kazimierz Wielki odstąpił Śląsk Czechom, od 1526 r. był on habsburski, a od XVIII wieku – pruski, Ale Ślązacy wiele słów obcych spolszczyli i odmieniają je „po naszymu”. Śląski myśliwy poluje na „hazoka”, czyli zająca (niem. „der Hase”), a łowca motyli na „szmaterloki” (niem. „der Schmetterling”). Nadto, ponieważ Ślązak „mo gowa”, a więc i poczucie humoru, to sam pokpiwa z miszmaszu językowego, układając ucieszne, przemakaronizowane teksty, jak następujące ogłoszenie:

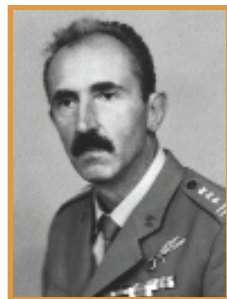
Skuli gibkiego wyjazdu do Rajchu sprzedom drapko: wertiko na wysoki glanc, szrank z trzema dźwierzami, szyslang odwanckowany, dwa kromlojchtry, dwa ligenstule, dwa nachtiszle, tepich wykłupany, cztery gardinsztangi, patefon na kurbła, jeden landszaft, blumsztzynder z mertą, jedna doniczka sznitlochu, byfyj, roma, durchszlak na nudle, szufodka z nicmi i jegłami, sztriknadle, harnadle, tolszera, flaszenpucer, szpangi do włosów, szranczek na szczewiki, kwyrlocki, auzugus, zalyjtowany kibel, kokotki, badywanna, hok z mesingowym griffem, kăkastla, dwa aszymbechry, szperhok, zdrzadło, klajdersztzynder z pelcmantlem i hutem, oberchendy z zapasowymi kragłami i sztulpami, holzynytryjgry, onteroki bez rostfleków, trzy pary fuzekli posztopowanych, sześć bindrów na guminach, cwiter z rolkragłem, ślubny ancug z kulkami na mole, mantylszyca z gurtym, szczewiki na wysokim kromfleku, pliszchut ze szyrokim krympom, spodnioki, dwa cychaltry i holcbajn.

Poza tym jeszcze: kryka po fatrze, gybis po mutrze, szkrobione taszentuchy, bigelbret, dwa sztrołzaki, szwynker z waszmaszyny, wringa, kista flaszek po piwie, brołtbiksa bez chleba, kloper, szlyndzuchy na kurbła, modre sztromfhaltry, bigle obheklowane, brele po omie, dwa małe lojfyry, krolzy z flalmami i apfelmusem, puszka ylzadinów, batki, harnec, waszbret i taszka.

Wszystko to pooglądać można i pomedykować u Gryjty na Frincicie, Szlafhauze 8 przeleżć przez ajnfart do hinterhauzu, drugi sztoki, dźwierz ze kotką.

Kończąc, ponieważ Roztomiłym Czytelnikom sielnie „przaja”, życzę im okrom krzepkiego zdrowia – aby Boże Narodzenie w każdym domu królował rozjarzony lampkami „dupny krisbaum”.

Słowniczek: wertiko – kredens pokojowy, szrank – szafa, odwanckowany – odpluskwiony, kromlojchtr – żyrandol, ligenstul – leżak, nachtislzel – szafka nocna,

tepich – dywan, gardinsztanga – karnisz, blumsztyn-
der – kwietnik, merta – mirt, sznitloch – szczypiorek, byfyj
– kredens, sztriknadle – druty (do robótek), harnadle
– druty (do włosów), tolszera – przyrząd do układania
włosów, kwyrlocki – mątwki, auzugus – zlew, kokotki
– pokręta kranów, hok – pogrzebacz, kăkastla – skrzyn-
ka na węgiel, aszymbechry – popielniczki, klajdersztyn-
der – wieszak, pelcmantel – futro, hut – kapelusz, obe-
rchend – podkoszulek, hołzyntryjgry – szelki, onteroki
– halki, rostflek – plama rdzy, fuzele – skarpetki, po-
sztopowane – pocerowane, bindry – krawaty, rolkragl
– golf, spodnioki – kalesony, cychalter – biustonosz,
holcbajn – drewniana noga, kryka – laska, gybis – szczę-
ka, szkrobione taszentuchy – krochmalone chusteczki,
bigelbret – deska do prasowania, sztrołzak – siennik, ki-

sta – skrzynka, brołtbiksa – pojemnik na chleb, kloper
– trzepaczka, szlyndzuchy – łyżwy, sztromfhalter – pasek
do podwiązek, bigle – wieszaki, brele – okulary, oma
– babcia, lojfer – chłodnik, krolza – stoik, flałmy – śliw-
ki, ylzadiny – sardynki, waszbret – tarka do prania.

Przy okazji chcę zdwoić czujność Czytelników
na urągające polszczyźnie (językowi fleksyjnemu)
coraz bardziej ekspansywne nieodmienianie na-
zwisk. Przykład? Oto tylko w jednym numerze „Pol-
ski Zbrojnej” stwierdziłem remis (4:4) poprawnych
i niepoprawnych kondolencji. W jednych wyrażano
współczucie płk. Strawie bądź kpt. Bajakowi, w in-
nych zaś – kpt. Janowi Reszka, chor. Dariuszowi Ba-
jak i Hannie Maślecza, na cudzoziemską modłę
błędnie stawiając nazwiska w mianowniku.

Ubezpieczenie zdrowotne studentów i doktorantów

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 20 ustawy
z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opie-
ki zdrowotnej finansowanych ze środków pu-
blicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027
z późniejszymi zmianami) studenci i uczestnicy
studiów doktoranckich niepodlegający ubezpie-
czeniu zdrowotnemu z innego tytułu podlegają
obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Obowiązek ten powstaje w ich przypadku
z dniem immatrykulacji lub przyjęcia na studia
doktoranckie i złożenia oświadczenia o niepod-
leganiu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotne-
go z innego tytułu, a wygasa z dniem ukończenia
szkoły wyższej lub skreślenia z listy studentów al-
bo doktorantów (art. 73 pkt 4 ww. ustawy).

W konsekwencji, zgodnie z art. 75 ust. 4 tej
ustawy, uczelnia ma obowiązek zgłoszenia speł-
niającego powyższe warunki studenta lub
uczestnika studiów doktoranckich do ubezpie-
czenia zdrowotnego. Także uczelnia opłaca
składki na ubezpieczenie zdrowotne tych osób
(art. 86 ust. 1 pkt 6 ustawy).

Art. 67 ust. 5 ustawy stanowi, iż prawo
do prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla
osób, które ukończyły szkołę wyższą wygasa po
upływie 4 miesięcy od zakończenia nauki lub
skreślenia z listy studentów.

Uczelnia nie ma obowiązku zgłaszania do
ubezpieczenia zdrowotnego studentów (doktoran-
tów), mających status członka rodziny osoby ubez-

pieczonej, to jest będących dzieckiem własnym
osoby ubezpieczonej, dzieckiem małżonka, dziec-
kiem przysposobionym, wnukiem albo dzieckiem
obcym dla którego ustanowiono opiekę, albo dziec-
kiem obcym w ramach rodziny zastępczej – do
ukończenia przez studenta (doktoranta) 26 roku ży-
cia. Dotyczy to również małżonka osoby ubezpie-
czonej niepozostającego w separacji (art. 66, ust. 2
i 3 ustawy).

Członków rodzin zgłasza do ubezpieczenia
osoba ubezpieczona (rodzice, współmałżonek itd.).

Osoby, podlegające ubezpieczeniu zdro-
wotnemu „z innego tytułu” o czym mowa wyżej
to np. pracownik, osoba bezrobotna, żołnierz za-
wodowy itp. (tytuły ubezpieczenia wymienia
art. 66 ustawy).

Nie należy mylić ubezpieczenia zdrowotnego
z ubezpieczeniami społecznymi, ani z ubezpie-
czeniami od następstw nieszczęśliwych wypad-
ków czy innymi produktami ubezpieczeniowymi
oferowanymi na rynku.

*Andrzej Knapik
radca prawny*

Sprostowanie

W numerze 3(41) 2009 r. „Biuletynu AON”
na s. 46 zabrakło nazwiska autora artykułu pt. *Zmia-
ny w prawie...* Autorem tekstu jest pan Andrzej Kna-
pik. Za przeoczenie serdecznie przepraszamy.

Redakcja

IV Ogólnopolskie Forum Wojskowych Bibliotek i Ośrodków Informacji Naukowej

W dniach 29–30 września 2009 r. Biblioteka Główna Akademii Obrony Narodowej wspólnie z Centralną Biblioteką Wojskową zorganizowały na terenie naszej uczelni IV Ogólnopolskie Forum Wojskowych Bibliotek i Ośrodków Informacji Naukowej.

Głównym celem spotkania, w którym wzięli udział przedstawiciele bibliotek wojskowych, Wojskowego Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji (WCNJK), a także pracownicy Biblioteki Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz Biblioteki Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, była promocja „Słownika Języka Haseł Przedmiotowych Nauk Wojskowych”, a także uzgodnienie form współpracy w ramach Centralnego Katalogu Wojskowych Zasobów Bibliotecznych.

Słownik Języka Haseł Przedmiotowych Nauk Wojskowych

Jest to już czwarta edycja słownika, poprawiona i uzupełniona o nowe terminy¹. W obecnej edycji część polsko-angielską przygotował zespół specjalistów z Akademii Obrony Narodowej. Część polsko-niemiecką opracowano przy współpracy z Centrum Informacji Fachowej Bundeswehry (FIZBW – Fachinformationszentrum der Bundeswehr) i Federalnym Urzędem Języków Obcych (Bundessprachenamt) w Hürth (k. Bonn). Przy opracowaniu obecnej edycji hasła konsultowano również z Podkomitetem Terminologii Wojskowej WCNJK.

Budowa hasła przedmiotowego została przyjęta według zasad gramatyki „Słownika języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej”², starano się uzyskać też jak największą zgodność z polską wersją „Słownika terminów i definicji NATO AAP-6”³. Autorzy uszczegółowili tak tematy i określniki, aby jak najlepiej oddawały przedmiot dokumentu.

Znajduje to, odzwierciedlenie w opisach bibliografii tematycznych i „Polskiej bibliografii wojskowej”⁴.

W skład zespołu autorskiego z AON weszli: dr. hab. Eugeniusz Cieślak, dr. Krzysztof Graczyk, Grzegorz Kolek, Jolanta Majewska, Jolanta Mijewska, zaś z CBW: Agnieszka Gierada, Małgorzata Kopciał, Izabela Kowalska. Nadanie słownikowi obecnej postaci nie byłoby możliwe bez współpracy z dr. hab. Stanisławem Zajasem i dr. hab. Piotrem Gawliczkiem oraz pomocy uzyskanej od wielu specjalistów i naukowców AON i instytucji centralnych MON.

Słownik rozbudowuje i uzupełnia język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej w zakresie nauk wojskowych oraz dziedzin nauki, które mają zastosowanie w siłach zbrojnych,

a także w instytucjach związanych z bezpieczeństwem narodowym. Jest również podstawowym narzędziem wyszukiwawczym w Centralnym Katalogu Wojskowych Zasobów Bibliotecznych⁵, w którym znajdują się opisy bibliograficzne druków zwartych najważniejszych wojskowych bibliotek naukowych.

Prace nad kolejnymi wydaniem słownika będą kontynuowane przy współpracy z bibliotekami: Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie i Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie. Będzie to wspólny słownik języka haseł przedmiotowych z zakresu nauk o bezpieczeństwie.

Grzegorz Kolek

kustosz-bibliotekarz systemowy BG AON

Fotografie: Ewa Ciunowicz

Przypisy:

1. Pierwszą edycję stanowiły wydane oddzielnie „Słownik języka haseł przedmiotowych z zakresu wojskowości”, Szt. Gen. 1455/95, Warszawa 1996 i „Słownik języka haseł przedmiotowych Centralnej Biblioteki Wojskowej”, CBW, Warszawa 1997. Druga edycja to: „Słownik języka haseł przedmiotowych piśmiennictwa wojskowego, AON, Warszawa 2001. Trzecią edycją był: „Słownik języka haseł przedmiotowych piśmiennictwa wojskowego: polsko-angielsko-niemiecki, CONiW Warszawa 2007.
2. <http://mak.bn.org.pl/w5.htm>
3. http://www.wcnjk.wp.mil.pl/pdf/aap6_2008.pdf
4. <http://www.cbw.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=05>
5. <http://www.cbw.pl/ckwzb.php>

Recenzja książki

Sojusznicza operacja „Allied Force”. Przebieg - ocena - wnioski

Użycie sił powietrznych w operacjach reagowania kryzysowego jest jednym z najważniejszych problemów ich strategii, sztuki operacyjnej i taktyki. Konieczne jest poszukiwanie ciągle nowych, nieszablonowych rozwiązań. Dotyczą one zarówno wzorców teoretycznych, jak i rozwiązań praktycznych. Wykorzystywanie w tym celu doświadczeń historycznych jest jednym z ważnych warunków poprawności takich rozwiązań. Kolejna książka Macieja Marszałka (poprzednia: „Użycie lotnictwa NATO w konflikcie bałkańskim 1992–1995”, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2006) jest udaną próbą poszerzenia naszej wiedzy o historii konfliktów zbrojnych na Bałkanach. Sformułowano w niej także szereg wniosków odnoszących się do współczesności,

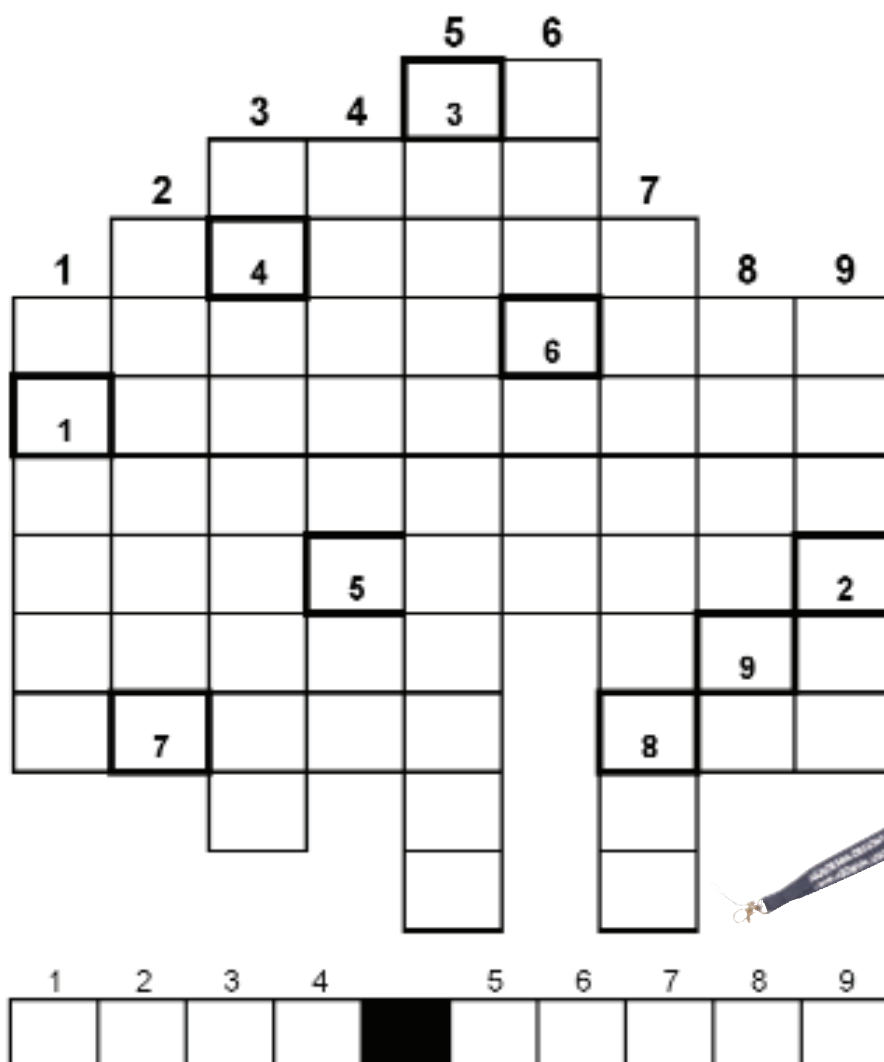
Sojusznicza operacja „Allied Force”. Przebieg – ocena – wnioski – płk dr hab. inż. Maciej Marszałek

zwłaszcza w sferze polityczno-wojskowych uwarunkowań użycia lotnictwa w operacjach reagowania kryzysowego.

Autor trafnie dobrał i umiejętnie wykorzystał bogaty materiał źródłowy. Wnikliwie przeanalizował podstawowe opracowania teoretyczne oraz różnego typu dokumenty i dane statystyczne. Umiejętnie przeprowadzona analiza porównawcza tych trzech źródeł pozwoliła autorowi na sformułowanie wiarygodnych wniosków.

Głównym osiągnięciem badawczym autora i walorem poznawczym książki jest identyfikacja, charakterystyka uwarunkowań oraz efektywności działań lotnictwa w kontekście złożonych celów politycznych i wojskowych operacji.

prof. dr hab. Eugeniusz Zabłocki

Za rozwiązanie krzyżówki do rozlosowania czekają nagrody

1. Broń biała, kłująca lub kłująco-sieczna; nakładany na lufę karabinu lub pistoletu maszynowego.
2. Pracownik naukowo-dydaktyczny posiadający stopień doktora.
3. Wojsko walczące konno.
4. Wyższa uczelnia lub oficjalna uroczystość zorganizowana z okazji jakiegoś święta.
5. Postawienie sił zbrojnych państwa w stan gotowości wojennej.
6. Sprawdzian czyjejs wiedzy lub umiejętności.
7. Miseczka z tłuczkiem, służąca do ucierania na proszek przypraw lub preparatów chemicznych, albo dział o krótkiej lufie strzelające stromym torem.
8. Polski generał, polityk, żyjący w latach 1892–1970.
9. Dokument stwierdzający przyznanie tytułu zawodowego lub naukowego.

Prosimy o nadsyłanie rozwiązań wraz z danymi kontaktowymi na adres e-mail: biuletyn@aon.edu.pl do 5 lutego.

Zwycięzcę wyłonimy w drodze losowania. Nagrody do odbioru w redakcji (bl. 2, pok. 116). Hasło krzyżówki z „Biuletynu AON” nr 3(41) 2009 brzmiało: UNIA EUROPEJSKA. Nagrodę otrzymała Magdalena Dzieniszewska. Gratulujemy!

Na półce z książkami...

Mike Spick

Asy światowego lotnictwa myśliwskiego 1914–2000

Warszawa, „Bellona” 2006, s. 270. (sygn. bibl. 16686/III).

Tematem zainteresowań autora jest proces kształtowania się i ewolucji grupy lotników zwalczających nieprzyjacielskie maszyny. Mike

Spick opisuje nie tylko sylwetki najbardziej znanych „asów przestworzy” z lat 1914–2000, ale również ich taktykę oraz samoloty, którymi walczyli.

Arkadiusz Januszewski

Funkcjonalność informatycznych systemów zarządzania.

T. 1: Zintegrowane systemy transakcyjne.

T. 2: Systemy Business Intelligence
Warszawa, Wyd. Naukowe PWN
2008, s. 384, s. 250 (sygn. bibl. 16148/III, 16212/III).

Publikacja podejmuje tematykę funkcjonalności systemów informatycznych wspomagających zarządzanie (SIZ). W książce zostały opisane funkcje informatycznych systemów rachunkowości finansowej przeznaczonych dla małych i średnich firm, funkcje kompleksowych zintegrowanych systemów transakcyjnych stosowanych przez duże przedsiębiorstwa oraz funkcje i zastosowania uzupełniających je systemów informacyjno-analitycznych klasy Business Intelligence.

Tomasz Szubrycht

Lekkie Nawodne Siły Uderzeniowe na Bałtyku w okresie zimnej wojny

Gdynia, Akademia Marynarki Wojennej 2008, s. 149 (sygn. bibl. 16591/III).

Książka jest próbą przybliżenia problematyki działań Lekkich Nawodnych Sił Uderzeniowych

(LNSU) na Bałtyku w okresie zimnej wojny. Autor zawarł w książce m.in. analizę warunków hydrometeorologicznych determinujących sposoby użycia tychże sił na Morzu Bałtyckim, struktury dowodzenia obowiązujące w poszczególnych państwach bałtyckich oraz podjął próbę przybliżenia planów działań zbrojnych dwóch antagonistycznych bloków militarnych na akwenie Morza Bałtyckiego. Publikacja zawiera ponadto analizę ćwiczeń Lekkich Nawodnych Sił Uderzeniowych państw NATO systematycznie rozgrywanych na Bałtyku oraz wybrane elementy taktyki LNSU.

Dave Ulrich, Norman Smallwood
Marka przywództwa. Jak rozwijać liderów nastawionych na potrzeby klienta i zapewnić firmie ciągłość dobrego przywództwa

Warszawa, MT Biznes 2009, s. 304 (sygn. bibl. 16662/III).

Przedstawiona w tej książce koncepcja marki przywództwa

silnie rozróżnia przywódców (liderów) i przywództwo. Autorzy podkreślają, że dobrzy liderzy przychodzą i odchodzą, jednak system przywództwa firmy aby zaspokajać oczekiwania klientów i inwestorów musi zapewniać odpowiednie rezultaty w długim czasie. Jest to przewodnik tworzenia krok po kroku marki przywództwa, która jest źródłem realnej wartości.

Piotr Ptak

Ile państwa w gospodarce?

Milton Friedman o ekonomicznej roli państwa

Warszawa, C.H. Beck, 2008 s. 263 (sygn. bibl. 16306/III).

Zdaniem Leszka Balcerowicza, Milton Friedman był jednym z kilku najwybitniejszych

i najbardziej wpływowych ekonomistów XX wieku. Wniósł wielki wkład zarówno do teorii pieniądza i inflacji, jak i do analizy roli państwa w społeczeństwie. Autor publikacji opowiada o życiu tego wybitnego człowieka. Warto, aby przeczytał ją każdy, kogo interesują najważniejsze problemy współczesnego państwa i gospodarki.

Jörg Baberowski

Czerwony terror. Historia stalinizmu

Warszawa, Wyd. Naukowe PWN 2009, s. 215 (sygn. bibl. 16322/III).

Autor (wybitny niemiecki historyk młodego pokolenia) w oparciu o wyniki wieloletnich poszukiwań

archiwalnych stworzył nowoczesny katalog podstawowych problemów okresu stalinowskiego. Poznajemy m.in. sztanدارowe wydarzenia tej epoki (procesy moskiewskie, terror masowy, znaczenie II wojny światowej w polityce wewnętrznej Stalina), ale mamy także okazję dowiedzieć się, jak kształtował się obraz wroga oraz z jakimi problemami gospodarczymi musiała zmierzyć się władza radziecka.

W księgarni AON

Stanisław Zajas
Siły powietrzne.
Dzień dzisiejszy
i wyzwania przyszłości

**Marek Wrzosek
Andrzej Nowak
Waldemar Scheffs**
Planowanie, organizowanie
i prowadzenie działań
rozpoznawczych
w operacjach

**Aranka Ignasiak-Szułc
Marzena Piotrowska-
Trybull**
Przedsiębiorczość
w rozwoju regionów

Tomasz Rubaj
Organizacja, uzbrojenie,
możliwości bojowe
i kierunki rozwoju artylerii
wojsk lądowych

**Marian Kozub
(red. nauk.)**
Polska w transatlantyckiej
przestrzeni bezpieczeństwa

Sylwester Kurek
Potęga NATO
w wymiarze
ekonomiczno-
obronnym

Księgarnia Akademicka
czynna od wtorku do soboty w godz. 13.00–18.00
tel. (022) 681-46-08
e-mail: ksiegarnia-akademicka@aon.edu.pl